

Tà lùzu ró tadhálé Yòwánì dré dhi i

Búkù kònìdhi ni tà àndu ngìle drìdrì dhi

Dhya búkù kònìdhi ni tisìlepi dhi tá Yòwánì 'ì (1:1, 4, 9; 22:8-9). A adré kisùá dhi, akódhi nda tá Yòwánì, àpóstolò mudrí-drì-rì dhi ki àlo 'ì, ìndì dhya Yésu ni Rúbí Tani tisìbhá dhi ki àlo 'ì. Akódhi tisì tá búkù kònìdhi lókyá adrérà'a Yésu ni ka'ìbhá ki mǐ pfo lavulé, ì dré tá adrélé akódhi ni ka'ì àyi ki Mírì ro dhi sè dhi 'á. Adré di àyi ki timbà àyi ki tà ka'ika'ì na, adrézó àyi ki kodzó, ì kàdréró tròle àyi ki tà ka'ika'ì rú.

Yòwánì adré tàá dhi, Yésu Krísto ni tàndì mù ángeló Gìká ni tà lùzu ró dhi ki tadhá í dré, í kòlongóro tà dra ru 'obhá nda ì Yésu ni ka'ìbhá ì dré (1:1-2). Adré tà twátwa agábhá í mi dhi ì ìndì tà ángeló ì dré tadhálé í dré dhi ki tisì, kúlí alaala móndyá ka'ìbhá dhi ì dré ngbà 'í kitswálé àndu nìle àyi dhi ì sè. Angyá ko, kúlí alaala bǐ nda ì angá Búkù tà àku ru yǐzo dhi àdhya lésè. Móndí ki kitswá tà kayí àyi kòfalésè tà àruka tisìle búkù kònìdhi lé dhi ki àndu ndàzo nìle. Di, Yòwánì adré tà kàdrì kònìdhi ni tadhá ngádra 'á: Mírì Yésu Krísto sè dhi, Gìká ni àdzú bhu àyi kàribhá ìbe lókyá be vwàvwà ro, àyi ki lavúzó títi gò, àyi móndyá ki 'òzo file bhù tídhí ro ìndì bvò tídhí ro dhi na, ì kàdréró adrélé túmánì í be kóná vésè kólyá.

Tà kàdrìkàdrì búkù kònìdhi léna dhi ki atìma

- 1) Tà lùzu ro tadhále Yòwánì dré dhi i (1:1-8)
- 2) Tà agálépi drìdrì akódhi mi dhi, ìndì tà dré tisìle Ekèlézyà nzi-drì-rì dhi i dré dhi i (1:9-3:22)
- 3) Gìká ni lindrì bhàma Kábilígyà Mv́a be dhi (4:1-5:14)
- 4) Búkù pàle dhi, kídhá ni nzi-drì-rì dhi íbe dhi i (6:1-8:1)
- 5) Gòká nzi-drì-rì dhi i (8:2-11:19)
- 6) Nì máláwú gú dhi, ìndì kà'wá àtrá rì dhi i (12:1-13:18)
- 7) Tàbvó Gìká dré dra tàle dhi ni tà longoma (14:1-20)
- 8) Kópò nzi-drì-rì gabhá Gìká ni kombà sè bíbi dhi i (15:1-16:21)
- 9) Gìká ni kàribhá ki lavuma (17:1-20:10)
- 10) Tàbvó Gìká dré dra tàle kùdù ro dhi (20:11-15)
- 11) Bhù tídhí ro dhi, bvò tídhí ro dhi, ìndì Yèrúsalémà tídhí ró dhi (21:1-22:6)
- 12) Yésu ni alìma ni tà longoma (22:7-21)

Búkù kònìdhi ni tà àndu ngìle drìdrì dhi

¹ Tà b́kù kònìdhi léna dhi i, tà lùzu ró Yésu Krísto dré tadhále dhi 'i. Gìká fè tá tà nda i Yésu dré tadhále áyi màrábà i dré dhi ni, i kòniró tà dra ru 'obhá lókyá tsà àmvolésè dhi i be dhi bvó. Dì Yésu amù tá áyi ángéló tà nda ki tadhá ma, Yòwánì, áyi màrábà ro dhi dré. ² Dì má adré tà títi má dré nòle nda ki longó. Kòdhi adré tàá dhi, má adré Gìká ni kúlí longó tà bàti Yésu Krísto dré tadhále dhi íbe. ³ Kólénzé ni adré dhya dra kúlí pròfétà àdhya kòni ki nàlepi móndí i dré dhi

dré! Kólénzé ni kpà adré móndyá dra kúlí nda ki yibhá gò, ì dré adrézó tàmbiga dri kúlí nda ì sè dhi ì dré! Tàko ko, lókyá atsa ànyì dre.

Mòdo fema Ekèlézyà nzi-drì-rì dhi ì dré dhi

⁴ Ma, Yòwánì, má adré tà kònì ki tisì Ekèlézyà nzi-drì-rì bvò Asíyà àdhya na dhi ì dré. Giká adrélépi be, adrélépi tá be kínó lésè, ìndì adrélépi alìle dhi kòbhà áyi togó tani àmi rú, ìndì kòfè tà kèdrìkèdrì àmi dré! Kò'o kònìni túmání tirí nzi-drì-rì adrébhà áyi lirìrà òpì àdhya kandrá dhi ìbe, ⁵ ìndì Yésu Krísto be. Yésu Krísto nda, dhya adrélépi tà títi í dré yìle Giká vélésè dhi ki longó gyágya dhi 'i. Akódhi kókpà dhya ngàlepi dràdrà 'àsè drìdrì móndyá àruka títi dhi ì kandrána dhi 'i, ìndì ópí kàdrì ópí títi bvò àdhya ì drìle dhi 'i.

Mìlanzìlanzì kàdré akódhi adrélépi àma ki le tò, àma ki apálépi àma ki tàkonzì lésè áyi kàrí sè nda dré! ⁶ Akódhi bhà àma adrélé òpì ro, ìndì kòwánà ì ró, mà kàdréró tà 'o áyi Atá Giká dré. Mìlanzìlanzì ì rìnyí be dhi ì kàdré akódhi dré kóná vésè kólyá! Kònìni.

⁷ Mì nò rè ká! Akódhi adré alìle ndùrùku 'àsè! Móndyá títi dhi ki akódhi ni no mì sè, ndìndì àyi akódhi ni sobhá dìlì sè dhi ì. Súru títi bvò dri dhi ki tongó akódhi ni tà sè. Ayíya, kàdré kònìni!

⁸ Mìrì Giká tà dhi: «Ma Álefà 'i, ìndì Omégà 'i.* Ma Giká rìnyí líyí ro adrélépi be, adrélépi tá be

* **1:8** 1:8 «Álefà» kònìndhi, wáràgà pá drìdrì Gìrikì ti àdhya 'i. «Omégà» kònìndhi wáràgà pá kùdù dhi 'i. Dì Giká adré tàá kònwa dhi, ì dhya drìdrì dhi 'i, ìndì dhya kùdù dhi 'i. Yésu adré kpà tà nda ni ta áyi tàndì ni tà sè 1:15 na.

kínó lésè, ìndì adrélépi alìle dhi 'i.»

Yòwánì nò Krísto mīlanzīlanzì ro

⁹ Ma, Yòwánì, ma àmì kì adrúpi adrélépi Gìká nì Opì 'a, adrélépi kizà nya, ìndì adrélépi togó tsi túmání àmì íbe Yésu na dhi 'i. A ru tá ma bhàle tūrù Pátomò àdhya na Gìká nì kúlí nì tà sè, ìndì tà bàti Yésu dré tadhále dhi nì tà sè. ¹⁰ Kítú Mírì àdhya sè dhi, Tírì Lólo asó tá ma gò, má dré kúlí 'u'ù gòká nì 'u'ù tìni dhi nì yìzo má àmvolésè, ¹¹ tàá dhi: «Mí tisi tà mí dré dra nòle dhi i búkù na, mùle Èkèlézyà nzi-drì-rì dhi i dré: Èkèlézyà Èfèsò àdhya dré, Sìmìrúnà àdhya dré, Pèrùgámò àdhya dré, Tiyàtìrà àdhya dré, Sàrúdi àdhya dré, Filadèlèfiyà àdhya dré, ìndì Làwòdikiyà àdhya dré.»

¹² Di má dré áma alázó kítswalé kúlí adrélépi tà ta má dré nda nì no. Má kálá ma dre dhi, má dré ngá nzi-drì-rì ledélé órò sè adrézó àtsí tosó sílá dhi kì nòzo. ¹³ Ngá nda kì kító 'á dhi, dhya làsú be mómí nì mvá tìni dhi totó tá i. Asó tá kánzò kàtswa tsàlepi í pána dhi, áyi agá dròzo bã ledélé órò sè dhi sè.† ¹⁴ Akódhi nì drì drìbhí nì íbe dhi i tá kemve lavúlé ngóro kábilígyà bhí mvě tìni, ìndì pfúrí kemve dhi tìni. Akódhi nì mǐ adré tá kòle rìnyi ró àtsí tìni. ¹⁵ Akódhi nì pá adré tá lagúlé ngóro bòronzè kobvolé àtsí sè dhi tìni. Akódhi nì kúlí adré tá ndròle ngóro kòlyá kàdrì dhi nì ndròma tìni. ¹⁶ Akódhi nì dríágo lésè dhi, ru tá bhìbhínyà nzi-drì-rì dhi i. Akódhi sílèsè dhi, sápi tìle sí lètsi be rì dhi adré tá apfòle. Akódhi

† **1:13** 1:13 Rú «Mómí nì Mvǎ» kònìdhi, rú àzya fèle Mèsíyà dré dhi 'i. A kònò Dányèlè 7:13; 10:5.

ni mĩbhalé adré tá lagulé ngóro kítú dré adrélé lagulé áyi rĩnyí sè wáyi dhi tĩni.

¹⁷ Má kònò akódhi dre dhi, má dré dhèzo akódhi pá àbvò tĩni. Di, akódhi dré áyi dríágó bhàzo má dri, tazoá dhi: «Mí ro ngá ko! Ma dhya drĩdrĩ dhi 'i, ìndì dhya kùdù dhi 'i. ¹⁸ Ma dhya adrélépi lídrì ro dhi 'i. Má drà tá dràdrà. Di, mí nò rè ká, ma mána lídrì ro kóná vésè kólyá! Ma lífùngúlà ànzi dràdrà àdhya íbe, ìndì mónnyá dràbhá dre dhi kí àrà àdhya be má drígá. ¹⁹ Mí tìsì di tà mí dré nòle dhi i: tà adrébhá ru 'o nyànomvá dhi i, túmǎní tà dra ru 'obhá àmvolásà dhi íbe. ²⁰ Tà lùzu ró mí dré nòle dhi kí àndu kòni 'i: Bhĩbhĩnyà nzi-drĩ-rĩ mí dré nòle áma dríágó lésè dhi i, Èkèlézyà nzi-drĩ-rĩ dhi kí ángéló 'i. Ngá nzi-drĩ-rĩ adrézó àtsí tosó sílá dhi i, Èkèlézyà nzi-drĩ-rĩ dhi 'i.»

2

Tà tìsìle Èkèlézyà Efésò na dhi dré dhi

¹ «Mí kòtìsì tà ángéló adrélépi Èkèlézyà Efésò na dhi ní líkí dhi dré kòni:

Dhya adrélépi bhĩbhĩnyà nzi-drĩ-rĩ dhi kí ru áyi dríágó lésè, ìndì adrélépi tatsíle ngá nzi-drĩ-rĩ ledélé órò sè adrézó àtsí tosó sílá dhi i kòfalésè dhi, adré kúlí kòni kí ta kòdhya: ² Má nĩ tà mí dré adrélé 'òle dhi i be. Má nĩ, mí adré àzì 'o landèzo, adrézó togó tsi ngĩni ya dhi be. Má nĩ, mí kitswá móndí kònzì kí tà mvo ko dhi be. Mí tabhì dhya adrébhá tàá kinzò sè dhi, àyi àpòstolò 'i dhi i gò, mí dré àyi kí kinzò 'òzo

apfòle ngádra 'á. ³ Mí nya kizà áma rú ni tà sè gò, mí dré ámi togó tsìzo landè àko ró.

⁴ Di, ma tà íbe tàle mí dri: Mí tayí mína adrema áma le wáláká ni tíni dhi dre. ⁵ Mí kisù rè ngalè mí dhe ngíni ya dhi ká! Di mí kòladzá ámi togó, gòzo adréle tà mí dré 'òle wáláká dhi kí 'o. Mí kòladzá ámi togó ko dhi, má ni tsa mí véna, ámi ngá adrézó àtsí tosó sílá dhi ni tingá àrà ni 'ásè. ⁶ Di, tà dóro mí dré adréle 'òle dhi, kònìdhi 'i: Mí adré tà Nìkòlá ni lebèbhá ì dré adréle 'òle dhi kí ga, ngóro má dré kpà adréle tà nda kí ga dhi tíni.*

⁷ Dhya bíbhále íbe tà yìzo dhi kòyi tà Tírì Lólo dré adréle tàle Èkèlézyà ì dré dhi! Dhya ángùdhi dra tà lavúlèpi dhi dré dhi, má ni fa lídrì àdhya Gíká ni pàràdísò le dhi ni lò'wa fe dré nyàle.»

Tà tisìle Èkèlézyà Simìrúnà na dhi dré dhi

⁸ «Mí kòtisì tà ángélo adrélepi Èkèlézyà Simìrúnà na dhi ni líkí dhi dré kònìni:

Dhya adrélepi drìdrì, adrélepi kùdù, ìndì dràlepi gò gòle adréle lídrì íbe dhi, adré kúlí kòni kí ta kòdha: ⁹ Má nì kizà mí dré adréle nyàle dhi ì, ámi lemerè tà be dhi be. Di, tágba dré adrézó kònìni dhi, mí mína ngá líyí 'i! Má nì làdhá mónnyá adrébhá tàà kinzò sè dhi, àyi Yúdà ànzi 'i dhi ì dré adréle dhàle mí rú dhi ì be. Ayi nda ì Yúdà ànzi 'i bàti ko. Be ró dhi, àyi lèsámbò dzó Sàtánà àdhya 'i. ¹⁰ Di mí kòro ngá

* **2:6** 2:6 A kònò kpà 2:15. Tà àzya tàle «Nìkòlá ni lebèbhá» kònì kí tà dri dhi yókódhó. Di à kitswá tàá dhi, àyi nda ì adré tá tròle Gíká ni tà bàti rú ko.

kizà mí dré adrélé 'òle nyàle dhi ki tà sè àlomvá ko. Mí yi rè ká! Dzáborò ni móndí àruka àmi kòfalé dhi ki bhe bãdzó na, àyi ki tabhizo, àyi ki 'òzo kizà nya kítú mudrí. Mí kàdré di tròle ámi tà ka'ika'í rú tsàle byá dràdrà na. Di má ni kulá lídrì àdhya ni fe mí dré.

¹¹ Dhya bíbhálé íbe tà yízo dhi kòyi tà Tírí Lólo dré adrélé tàle Èkèlézyà i dré dhi! Dhya ángùdhi dra tà lavúlépi dhi, dràdrà ni rì kitswá akódhi nda ni 'o kònzi àlomvá ko.»

Tà tisìle Èkèlézyà Pèrùgámò na dhi dré dhi

¹² «Mí kòtisì tà ángéló adrélépi Èkèlézyà Pèrùgámò na dhi ni líkí dhi dré kònini:

Dhya adrélépi sápi tìle sí lìtsi be rì dhi íbe dhi, adré kúlí kòni ki ta kòdhya: ¹³ Má nì àrà mí dré adrézó adrélé lána dhi be. Arà nda Sàtánà ni lírìrà adrézó òpì nya dhi 'i. Di, tágba dré adrézó kònini dhi, mí adré mína tròle áma rú rú. Mí gà áma ka'íma ko, tágba à dré tá Atípà, áma tà longólépi gyágya dhi ni pfùzo dràle àmi véna, Sàtánà ni adrérà na dhi.

¹⁴ Di, ma tà àruka íbe tàle mí dri: Móndí àruka àmi kòfalé dhi ì adré àyikya tròle tà Bàlámà dré tá tadhále dhi i rú. Akódhi nda tadhá tá Bàlákà dré dhi, kò'o Isèrèlè ànzi i ledhélé tàkonzì na ngíni ya dhi. Bàlákà nda se tá àyi ki togó litílé, ì kàdréro mányàngá fèle giká tàko i dré dhi ni nya, adrézó kpà ndòtò tà 'o be dhi bvó.† ¹⁵ Kòdhi íbe dhi, àmi ki àruka ì adré tròle tà Nìkòlá ni lebèbhá ì dré adrélé tadhále dhi i rú. ¹⁶ Mí kòladzá di ámi

† 2:14 2:14 A kònò Ngá nàma 22-24; 25:1-2; 31:16.

togó! Mí kò'o kònìni ko dhi, má ni tsa mí véna mbèlè, kitswálé àdzú bhu mónnyá nda íbe sápi adrélépi apfòle má sílèsè dhi sè.

¹⁷ Dhya bíbhálé íbe tà yǐzo dhi kòyi tà Tírí Lólo dré adrélé tàle Èkèlézyà i dré dhi! Dhya ángùdhi dra tà lavúlépi dhi dré dhi, má ni mánnà zùle zùzù dhi ni fe dré nyàle. Má ni kpà kírà mvá kemve, rú tídhí dhi ni tisìzo dríá dhi ni fe drá. Dhya àlo rú nda ni àndu nìlepi dhi yókódhó. Ngbà 'í dhya dra kírà nda ni kisúlépi dhi ni nǐá nǐ.»

Tà tisìle Èkèlézyà Tiyàtírà na dhi dré dhi

¹⁸ «Mí kòtisì tà ángéló adrélépi Èkèlézyà Tiyàtírà na dhi ni líkí dhi dré kònìni:

Gǐká ni Mvágó, mǐ ni dré adrézó kòle àtsí tíni, ìndì pá ni dré adrézó lagulé bòronzè kobvólé àtsí sè dhi tíni dhi, adré kúlí kòni ki ta kòdhya: ¹⁹ Má nǐ tà mí dré adrélé 'òle dhi i, ámi lèlè, ámi tà ka'íka'í, tà mí dré adrélé 'òle má dré dhi i, ìndì ámi togó tsìma dhi be. Má nǐ kpà tàle dhi, mí adré tà dóro 'o wáláká ni ni lavú dhi be.

²⁰ Dì, ma tà íbe tàle mí dri: Mí adré Yèzàbélè, tòkó adrélépi áyi zi pròfétà ro kinzò sè dhi ni tayí adrélé tà tadhá áma màràbà i dré. Akódhi nda adré áyi ki lití adrélé ndòtò tà 'o, ìndì adrélé mányàngá fèle gǐká tàko i dré dhi ni nya.

²¹ Má fè tá lókyá akódhi dré áyi togó ladzázó áyi ndòtò tà sè ká, di, lè tá ína ko. ²² Dì ásà dhi, má ni akódhi ni bhe lánzá dri kitswálé kizà nya lavúlé. Má ni kpà mónnyá adrèbhá múná tà 'o akódhi be dhi ki 'o kizà nya lavúlé, ì kòladzá

àyì kɪ togó tà ì dré adrélé 'òle akódhɪ be nda kɪ tà sè ko dhi. ²³ Kòdhi ìbe dhi, má nì akódhɪ nì ànzì kɪ tupfú todràle. Dì Èkèlézyà tí tí dhi kɪ nǎá tàle dhi, ma dhya móndyá tí tí dhi kɪ togó nìlepi àyì kɪ tà kisùkisù be dhi 'i dhi be. Má nì tà logó àmì àlo àlo tí tí dhi ì dré tà mì dré 'òle dhi ì tí.

²⁴ Dì àmì, móndyá Tiyàtírà le dhi kɪ àmbí adrèbhá tròle tà tòkó nda dré adrélé tadhále dhi ì rú ko, adrézó kpà tà adrélé zile <Sàtànà nì tà lùzu ró> dhi kɪ nda nìle ko dhi ì dré dhi, má adrè tàá kònìni: Má bhà ngá lanzì àzya àmì dri ko. ²⁵ Mì kàdré ngbà 'í tròle gígí ro tà mì dré adrézó ába dhi rú, tsàle lókyá má dré dra agòzo dhi 'á.

²⁶ Dhya ángùdhi dra tà lavúlèpi, ìndì tà má dré lèle dhi kɪ 'òlepi tsàle kùdù na dhi dré dhi, má nì rìnyí fe dré adrézó òpì nya sùrú tí tí ì dri.

²⁷ Akódhɪ nì òpì nya àyì dri kùtù aya ró adrélèpi àyì rìnyí tadhá dhi sè.

A nì àyì kɪ tonò ngóro lìdrí rùle kìnì sè dhi ì tíni.‡

²⁸ Má nì rìnyí nda nì fe drá, ngóro áma Atá dré afèle má dré dhi tíni. Má nì kpà nzàgó adrélèpi kòle drùbhì sè dhi nì fe drá.

²⁹ Dhya bíbhále ìbe tà yìzo dhi kòyi tà Tírí Lólo dré adrélé tàle Èkèlézyà ì dré dhi!»

3

Tà tisìle Èkèlézyà Sàrúđì na dhi dré dhi

¹ «Mí kòtisì tà ángeló adrélèpi Èkèlézyà Sàrúđì na dhi nì líkí dhi dré kònìni:

‡ 2:27 2:27 A kònò Longó ì 2:8-9.

Dhya adrélepi tirí nzi-drì-rì Gìká àdhya íbe, ìndì bhìbhìnyà nzi-drì-rì dhi íbe dhi, adré kúlí kòni ki ta kòdhya: Má nǐ tà mí dré adréle 'òle dhi i be. Má nǐ, móndí ì adré kisùá dhi, mì lídrì ro, tákò mí drà mína dràdrà dhi be. ² Mí kònga dì ayí 'ásè! Mí kòtimbà tà dóro ni àmbí mí dré adrézó ába dhi, tà nda kòdràró dràdrà ko. Tàko ko, má nò dhi, tà mí dré adréle 'òle dhi ì kitswá áma Gìká mìlésè ko. ³ Ásà dhi, lè mí kòkisù tà mí dré tá yìle gò ka'izoá dhi ì kòdhya. Mí kòladzá ámi togó, gòzo adréle tà nda ki 'o. Dì, mí kònga ayí 'ásè ko dhi, má ni tsa ámi kitó kùgú tìni, ìndì mí kitswá lókyá má dré dra tsàzo dhi ni ni bwà ko.

⁴ Dì, tágba dré adrézó kòni dhi, móndí àruka àmi kòfalé Sàrúdi le dhi ì lopfó àyi ki kítá ì tàkonzì 'òma sè ko. Dì à ni àyi nda ki tosó kítá kemvekemve dhi ì sè, ì kàdréró lile túmání má be, ì dré kitswále má sè dhi sè.

⁵ Dhya ángùdhi dra tà lavúlèpi dhi, à ni kpà akódhi nda ni tosó kítá kemve sè àyi nda ì tìni. Má kitswá tàdzí akódhi ni rú búkù lídrì àdhya lé dhi ni kizá ko. Be ró dhi, má ni tàá áma Atá kandrà ángéló ni íbe dhi, akódhi nda móndí mána 'i káyà dhi.

⁶ Dhya bíbhále íbe tà yìzo dhi kòyi tà Tirí Lólo dré adréle tàle Èkèlézyà ì dré dhi!»

Tà tisìle Èkèlézyà Filàdèlèfyà na dhi dré dhi

⁷ «Mí kòtisì tà ángéló adrélepi Èkèlézyà Filàdèlèfyà na dhi ni likí dhi dré kòni:

Dhya adrélepi lólo ìndì bàti, adrélepi lífùngúlà mvá ópí Dàwídi àdhya íbe í drígá dhi,

adré kúlí kòni ki ta.* Dhya nda kàdré dzóti nzi dhi, móndí àlo kitswá atsúá bwà ko. Kàdré kó dzóti atsú dhi, móndí àlo kitswá nziá bwà ko. ⁸ Dhya nda adré tàá dhi: Má nǐ tà mí dré adrélé 'òle dhi i be. Má nǐ, mi rǐnyí íbe tsà dhi be. Di, mí líkí mína áma kúlí 'í. Mí gà kpà áma rú móndí i kandrà ko. Di mí nò rè ká! Má nǐ dzóti mí kandrà, ìndì dhya àlo kitswá atsúá bwà ko. ⁹ Má ni mónyá adrébhá tàá kinzò sè dhi, àyi Yúdà ànzi 'i dhi ki 'o alìle kórókó titi mí kandrà. Ayi nda i Yúdà ànzi 'i bàti ko. Be ró dhi, ì angá àyikya Sàtánà ni lèsámò dzó lésè. Di má ni àyi ki 'o nǐá dhi, má lè mi tò dhi be. ¹⁰ Mí dré ámi togó tsìle ngóro má dré tá tàle mí kò'o dhi tǐni dhi sè dhi, má ni ámi líkí, kitswálé lókyá kizà ro dra mónyá titi bvò dri dhi ki tabhizo dhi kàtsáro mí rú ko. ¹¹ Má adré alìle mbèlè! Mí kàdré tròle tà mi dré adrézó ába dhi rú, dhya àlo kòdoró ámi kulá ko dhi bvó.

¹² Dhya ángùdhi dra tà lavúlèpi dhi, má ni akódhi nda ni 'o adrélé dzópá áma Gìká ni tépelò na dhi ki àlo ró. Akódhi nda ni adré kònàle kóná vèsè kólyá. Má ni áma Gìká ni rú tisì akódhi dri, túmǎní bhàandre áma Gìká àdhya ni rú be. Bhàandre nda, Yèrusalémà tídhí dra asílèpi bhù lésè, áma Gìká vélésè dhi 'i. Kòdhi íbe dhi, má ni kpà áma rú tídhí ro dhi ni tisì akódhi dri.

¹³ Dhya bíbhále íbe tà yìzo dhi kòyi tà Tirí Lólo dré adrélé tàle Ekèlézyà i dré dhi!»

* **3:7** 3:7 «Lifùngúlà mvá ópí Dàwídì àdhya» kònìdhi, adré rǐnyí Mèsíyà dré adrézó òpì nya ásà dhi ni tà tadhá.

Tà tisìle Èkèlézyà Làwòdikíyà na dhi dré dhi

¹⁴ «Mí kòtisì tà ángéló adrélépi Èkèlézyà Làwòdikíyà na dhi ni likí dhi dré kònini:

Dhya adrélépi tàá dhi <Kàdré kònini!>, adrélépi tà títi í dré yìle dhi ki longó gyägya, ìndì Giká dré 'òle ngá títi dhi ki bha dhi, adré kúlí kòni ki ta kòdhya:† ¹⁵ Má nì tà mí dré adrélé 'òle dhi i be. Má nì, mi kàdríkàdri ko, ìndì mi àtsi ró ko dhi be. Dóro nì tá mí dré adrélé tá kàdríkàdri yà, kó ngalè àtsi ró yà dhi. ¹⁶ Di, mí dré adrélé kàlwákàlwa, adrélé àtsi ró ko, adrélé kpà kàdríkàdri ko dhi sè dhi, má adré 'òle ámi adhi má sílèsè! ¹⁷ Mí adré tàá dhi: <Ma ngá líyí 'i. Ma ngá títi má dré adrézó lovó ni íbe dhi íbe. Ngá àlo pi ma ko.> Di, mí nì ko tàle dhi, mi mína kizà líyí 'i, ìndì móndí adrézó kizà do ásà dhi 'i dhi. Mi mína lemerè ro, mǐ kùdúkùdu ró, ìndì bvólíí ro. ¹⁸ Má adré di ámi drí ta: Mí kògi má drígàsè órò zàle àtsí sè atsálé kpírìkpírì dhi, mí kàdréró ngá líyí ro bàti. Mí kògi má drígàsè kítá kemvekemve dhi i asolé mí rú, à kònòró ámi kanyò ámi bvólíí tà sè dhi ko. Mí kògi kpà má drígàsè àlókò tìle mí mína, mí kàdréró ngá no drádra. ¹⁹ Má adré móndyá títi má dré adrélé lèle dhi ki tàkonzì tadhá àyi dré, adrézó àyi ki lotó. Mí kàdré di àtsi ró, ìndì mí kòladzá ámi togó! ²⁰ Mí nò rè ká! Má adré áma totó dzó tí, adrélé dzóti ga. Dhya àlo kàdré áma kúlí yi gò adrézó dzóti nzi dhi, má ni fi akódhi nda véna, adrélé ngá nya tùmání akódhi be, kàdréró kpà ngá nya tùmání má be.

† 3:14 3:14 A kònò Tògyakúlí 8:22.

²¹ Dhya ángùdhi dra tà lavúlépi dhi, má ni akódhi nda ni bha adréle liríle túmání má be áma lirírà adrézó òpì nya dhi dri, ngóró áma tàndi má dré tà lavúle gò adrézó liríle áma Atá be akódhi ni lirírà adrézó òpì nya dhi dri dhi tíni.

²² Dhya bíbhále íbe tà yìzo dhi kòyi tà Tírí Lólo dré adréle tàle Ekèlézyà i dré dhi!»

4

Gìká ni mǐ bhàma lanzìle bhù na dhi

¹ Amvolàsà dhi, má dré dzóti àlo nzìle nzìnzì dhi ni nòzo bhù na. Gò má dré kúlí 'u'ù má dré tá yìle drìdrì gòká ni 'u'ù tíni dhi ni yìzo tàá má dré dhi: «Mí ambà kònwa má véle, má kòtadháro mí dré tà dra ru 'obhá tà kòdhi i àmvolésè dhi i.»

² Gbǎ kòdhwa, Tírí Lólo dré áma asózó gò, má dré lirírà adrézó òpì nya dhi ni nòzo bhù na gò, má dré dhya adrélepi liríle dríá dhi ni nòzo. ³ Dhya adrélepi liríle dríá nda ni làsú tá lagulagu ró kírà làgí kyàkyà rú be dzáspè ìndì sàrùdùwánè dhi i tíni.* Lirírà nda ni gàrà 'ásè kúrú dhi, gǎrí adré tá lagulé kírà rú be èmèródè dhi tíni.† ⁴ Lirírà nda làgàsè kúrú dhi, lirírà àruka nyadhi-àlo-drì-su adrézó òpì nya dhi i tá be. Di bhàgo nyadhi-àlo-drì-su dhi i adré tá liríle lirírà nda i drìsè. Àyi àlo àlo títi nda i asó tá kítá kemve àyi rú, kúlá órò sè dhi ni asózó àyi dri. ⁵ Lirírà nda lésè dhi, bhù lagulagu adré tá topfòle, kpòrò adré tá

* **4:3** 4:3 «Dzáspè» kònìdhi kírà làgí kyàkyà làsú be mbìlìdrì tíni dhi 'i. «Sàrùdùwánè» kònìdhi kírà kika dhi 'i. † **4:3** 4:3 «Èmèródè» kònìdhi kírà làgí kyàkyà làsú be mbìlìdrì tíni dhi 'i.

ndròle, ìndì bhù adré tá tadílé. Lírírà nda kandrà dhi, àtsí nzi-drì-rì adrébhá kòle dhi ì tá be. Atsí nda ì tirí nzi-drì-rì Gìká àdhya 'i. ⁶ Lírírà nda kandrà dhi, yíandre adrélépi lagúlè tàlàtálà tíni ìndì krìstálè tíni dhi tá kpà be.‡

Lírírà kító 'á nda làgàsè kúrú dhi, ngá su lídrì ro dhi ì tá be. Ayi nda ì tá mǐ íbe bǐ àyi rúsè, àyi kandrálèsè ìndì àyi àmvolèsè. ⁷ Ngá lídrì ro nda ni àlo ni làsú tá kàmǐ àdhya tíni. Rǐ ni ni làsú tá tíagó àdhya tíni. Na ni ni mǐbhalé tá móndí àdhya tíni. Su ni ni làsú tá gǐrì adrélépi ngàle kuru sè dhi àdhya tíni. ⁸ Ngá su lídrì ro àlo àlo títi nda ì tá kupfú íbe nzi-drì-àlo. Ayi rúsè dhi, mǐ ì ga bǐ, ndìndì àyi ki kupfú ì zàle. Kítú sè ìndì ngátsi sè dhi, ì adré tá kúlí loyó landè àko ró adrézó tàá dhi:

«Mírì Gìká rǐnyí líyí ro, adrélépi tá be kínó lésè,
adrélépi be, ìndì adrélépi alìle dhi, lólo,
lólo, lólo!»

⁹ Di vèsè wǎyi ngá lídrì ro nda ì dré adrérà'a mǐlanzìlanzì, líndrì, àwoyà be dhi ki fe dhya adrélépi lírìlé lírírà òpì àdhya dri, adrélépi lídrì íbe kóná vèsè kólyá dhi dré dhi 'á dhi, ¹⁰ bhàgo nyadhi-àlo-drì-su dhi ì adré ledhélé àyi ki kórókó títi dhya adrélépi lírìlé lírírà òpì àdhya dri nda kandrà, adrézó akódhi adrélépi lídrì íbe kóná vèsè kólyá nda ni líndrì bha. Í adré àyi ki kùlá ki lebhé akódhi ni lírírà kandrà, adrézó tàá dhi:

¹¹ «Mírì àma ki Gìká, mí kǐtswá adrélé mǐlanzìlanzì kǐsú, líndrì íbe ìndì rǐnyí be dhi mǐ.

‡ 4:6 4:6 «Krìstálè» kònìdhi kǐrà adrélépi lagúlè tàràtára dhi 'i.

Tàko ko, mí bhà tá ngá títi dhi i mi.
Mí bhà ngá nda i ngóro mí dré tá lèle 'òle dhi
tíni, ì kàdréro adrélé be dhi bvó.»

5

*Kábiligyà Mv́a kitswá Giká m̀lèsè búkù kinzì
dhi nì*

¹ Amvolásà dhi, má dré búkù pàle papà dhi ni nòzo dhya adrélépi lirílé lirírá òpì àdhya dri nda ni driágó lésè. Á tisì tá tà búkù nda léna ìndì àmvò ni dri gò, búkù nda ni pàzo kibèle kídhá nzi-drì-rì dhi i sè. ² Gò má dré ángéló àlo r̀nyi ró dhi ni nòzo, adrérà'a lizíá kúlí 'u'ù sè dhi: «Àdhi kitswá Giká m̀lèsè kídhá kòdhi kì kunzì, búkù kòdhi ni kinzízó dhi nì?» ³ Dì, dhya àlo bhù na yà, bvò dri yà, kó ngalè bvò àndúna yà, kitswálépi búkù nda ni kinzì, 'a ni ni nòzo bwà dhi tá yókódhó. ⁴ Gò má dré dhèzo adrélé ngòle tà tàndi ró, à dré tá dhya àlo kitswálépi Giká m̀lèsè búkù nda ni kinzì, 'a ni ni nòzo dhi ni kisúlé ko dhi sè. ⁵ Dì, bhàgo kì àlo dré tàzoá má dré dhi: «Mí ngo ko! Mí nò rè ká! Kàmì angálépi Yúdà ni sùrú lésè dhi, dhya angálépi ópí Dàwídì ni kómvyó lésè dhi lavú tà dre. Akódhi nda kitswá Giká m̀lèsè kídhá nzi-drì-rì nda kì kunzì, búkù nda ni kinzízó dhi nì!»

⁶ Gò má dré Kábiligyà Mv́a ni nòzo adrérà'a áyi totó lirírá òpì àdhya ni kító 'á, ngá su lídrì ro dhi kì kító 'á, ìndì bhàgo kì kító 'á. Akódhi sù ngóro à pfu tá akódhi dràle dràdrà na tíni. Akódhi tá ko'yá íbe nzi-drì-rì, ìndì mì íbe nzi-drì-rì. Mì nda i tirí nzi-drì-rì Giká àdhya dré mùle lile bvò wáyi

'ásè dhi 'i. ⁷ Di Kábilígyà Mvá nda dré lizo búkù do dhya adrélepi liríle lirírà òpì àdhya dri nda ni driágó lésè. ⁸ Kòdo búkù nda dre dhi, ngá su lídrì ro dhi i bhàgo nyadhi-àlo-drì-su dhi íbe dhi ì dré ledhézó àyi kì kórókó titì Kábilígyà Mvá nda kandrà. Ayi àlo àlo títi nda i tá kùdhí íbe. Ì ru tá kpà àyi drígá kópò ledélé órò sè gabhá béndélé sè bíbi dhi i. Béndélé nda, tà mónnyá lólo títi Gìkà àdhya ì dré tá zìle akódhi tí dhi 'i. ⁹ Di ì dré ngàzo adréle longó tídhí dhi ni ngo, adrézó tàà dhi:

«Mí kitswá Gìkà mìlésè búkù do, kídhá ni kì kunzìzo dhi mì.

Tàko ko, à pfu tá mi dràle, ìndì ámi kàrí sè dhi, mí gì Gìkà dré

mónndí angábhá sùrú títi i lésè, ti títi i lésè, mónnyá títi i lésè, ìndì bvò títi i lésè dhi i.

¹⁰ Mí bhà àyi adréle òpì ro, ìndì kòwánà i ró, ì kàdréró tà 'o àma kì Gìkà dré.

Di ì ni òpì nya bvò dri.»

¹¹ Má dré mì bhèzo gò, ángéló lìzólìzo dhi kì kúlí yìzo. Ayi nda ì lizó tá tsàle ngùlù vésè be ngùlù, ìndì ngùlù-mudrí vésè be ngùlù-mudrí. Ì kimó tá àyi lirírà òpì àdhya làgàsè kùrú, ngá lídrì ro dhi i làgàsè kùrú, ìndì bhàgo i làgàsè kùrú.

¹² Di ì adré tá longó ngo kúlí 'u'ù sè, adrézó tàà dhi:

«Kábilígyà Mvá tá pfùle dràle dhi kitswá Gìkà mìlésè

rìnyí kisú, ngá làgí kyàkyà dhi íbe, tògyá be, lindrì be, mìlanzìlanzì be, ìndì rúku be!»

¹³ Gò má dré mónnyá tíí ìndì ngá tíí Gìká dré bhàle adrélé bhù na, bvò dri, bvò àndúna, ìndì yìandre na dhi kí yìzo, adrérà'a longó ngo adrézó tàá dhi:

«Rúku, lindrì, mìlanzìlanzì, rìnyí be dhi ì kàdré dhya adrélépi lírìlé lírìrà òpì àdhya dri dhi dré,

ìndì Kábilígyà Mvá dré kóná vèsè kólyá!»

¹⁴ Ngá su lídrì ro dhi ì adré tá logóá dhi: «Kàdré kònìni!» Dì bhàgo ì dré ledhézó àyi kí kórókó tíí Gìká kandrà Kábilígyà Mvá be, àyi kí lindrì bhàzo.

6

Kábilígyà Mvá kunzì rè zà kídhá nzi-drì-àlo dhi ì

¹ Má dré tá adrérà'a nòá dhi 'á dhi, Kábilígyà Mvá dré kídhá nzi-drì-rì nda ñi àlo kunzìzo. Gò má dré ngá su lídrì ro nda kí àlo yìzo tǎrà'a kúlí sè bhù ñi tadima tíni dhi: «Mí kàlì!» ² Dì má dré nòzoá dhi, dòngí àlo kemve dhi agá má kandrà. Dhya adrélépi lírìlé dríá dhi ru tá kisu í drígá gò, kulá fèzo drá. Dì akódhi nda dré lizo àdzú bhu kàribhá lavúlépi ró, kitswázó kàribhá kí lavú dhi bvó.

³ Kábilígyà Mvá kòkunzì kídhá ñi rì dre dhi, má dré ngá lídrì ro ñi rì yìzo tǎrà'a dhi: «Mí kàlì!»

⁴ Gò dòngí àzuya kika ryarya dhi dré apfòzo má kandrà. Dhya adrélépi lírìlé dríá dhi dré dhi, à dré rìnyí fèzo dré tà kídrikídri tìngázó bvò drìsè, móndí ì kòtupfúró ru todràle be dhi bvó. Gò sápi kàdrì fèzo akódhi dré.

⁵ Kábilígyà Mvá kòkunzi kídhá ni na dre dhi, má dré ngá lídrì ro ni na yïzo tãrà'a dhi: «Mí kàlì!» Gò má dré nòzoá dhi, dòngí kini dhi agá má kandrà. Dhya adrélèpi lírlé dríà dhi ru tá ngá adrézó ngá ki lanzìlanzi tabhì àsà dhi í drígá.

⁶ Gò má dré ngá kúlí tìni apfòlepi ngá su lídrì ro dhi i kòfalésè dhi ni yïzo tàà dhi: «À ni ngbà 'í ngánò fónδρο fe kíló àlo àzì 'òle kítú àlo sè dhi tí. A ni kó órezè fónδρο fe kíló na àzì 'òle kítú àlo sè dhi tí. Adré kpà leá dhi, à kòkizá dò i vínò be dhi ko.»*

⁷ Kábilígyà Mvá kòkunzi kídhá ni su dre dhi, má dré ngá lídrì ro ni su yïzo tãrà'a dhi: «Mí kàlì!» ⁸ Gò má dré nòzoá dhi, dòngí mǎnimǎni dhi agá má kandrà. Dhya adrélèpi lírlé dríà dhi ni rú tá Dràdrà. Akódhi nda vésè dhi, móndyá dràbhá dre dhi ki àrà adrè tá lìle. Gò rinyí fèzo àyi nda i dré adrézó bvò wǎyi lanzìlé 'a be su dhi ni àlo drìle, i kòtupfúró móndí i todràle sápi sè, kàràbhò sè, drà kònzì sè, ìndì kà'wá àtrá i sè.

⁹ Kábilígyà Mvá kòkunzi kídhá ni nzi dre dhi, má dré móndyá tufúlé todràle dhi ki líndrí ki nòzo àlètàrì zàle. A tufú tá àyi nda i todràle, i dré tá Gíkà ni kúlí longolé, ìndì akódhi ni tà tadhále landè àko ró dhi sè. ¹⁰ Dì i dré liyízó kúlí 'u'ù sè tàzoá dhi: «Mírì rúku ró adrélèpi lólo ìndì bàti ni, mí ni gi tsàle ángutú móndyá bvò àdhya ki tàbvò tàma sè, ìndì àma ki kàrí ni tà zìma àma ki tufúbhá i tí dhi sè dhi?» ¹¹ Gò kánzò kemve dhi ni fèzo àyi àlo àlò títi dhi i dré gò, tàzoá àyi

* **6:6** 6:6 A adrè kisùá dhi, tà tàle kòdhi i adrè kàràbhò ni tà ta kòdhya.

dré dhi, ì kòlovó rè lókyá tsà sè, tsàlè lókyá àyi ki adrúpi màràbà ro dhi ki tufúrà'a todràlè àyi tíni kitswálé títi dhi 'á.

¹² Má dré tá adrérà'a nòà dhi 'á dhi, Kábilígyà Mvá dré kídhá ì nzi-drì-àlo kúnzìzo. Dì kàdíkàdì kàdrì dhi dré bvò kosézó rìnyí sè. Kítú dré anízó atsálé kítá lírì kìnì dhi tíni. Mbǎ dré líkázó títi atsálé kàrì tíni. ¹³ Bhìbhínyà bhù mìbhalé 'á dhi ì dré ledhézó bvò dri, ngóró figì lò'wa ì dré adréle azìle lyǎandre sè dhi tíni. ¹⁴ Bhù dré ru kopázó tavìle búkù pàle dhi tíni gò, kòngó títi dhi ki tingázó tùrù íbe àyi ki àrà ì 'ásè.

¹⁵ Dì ópí kàdrì bvò àdhya ì, móndyá kàdrì dhi ì, sòdá ki kàdrì ì, ngábhá ì, kòmbá ì, tsàlè móndyá àruka títi màràbà ro, ìndì màràbà ro ko dhi ì dré àyi ki tuzùzo gǔ ì 'ásè, ìndì kírà kòngó drìna dhi ì 'ásè. ¹⁶ Gò ì dré adrézó líyílé kòngó ì rú kírà íbe, adrézó tàá dhi: «Mì kàdhé àma dri, àma ki zu dhya adrélépi lírìlé lírìrà òpì àdhya dri dhi mìlésè, ìndì kòmbà Kábilígyà Mvá àdhya kandrásè wà! ¹⁷ Tàko ko, kítú kàdrì àyi ki kòmbà tadházó dhi atsá dre. Adhi ì kitswá áyi totó bwà dhi ì?»

7

A lwà àngì móndyá Gìkà àdhya ki kándrágá ì 'ásè

¹ Amvolásà dhi, má dré ángéló su dhi ki nòzo, adrérà'a àyi ki totó bvò ì pá su dhi ì 'ásè. Ì adré tá lyǎandre su bvò àdhya ki kíkí, ì kòviró bvò mi yà, yǎandre mi yà, kó ngalè fa àlo rú yà dhi ko.

² Gò má dré ángéló àzya nòzo adrérà'a angalé

kítú dré apfö̀rà lésè. Akódhi nda tá ngá adrézó Gíká lídrì ro dhi ni àngì lwa móndí ki kándrágá i 'ásè dhi íbe í drígá. Dì dré yòzoá kúlí 'u'ù sè ángéló su rìnyí fèzo àyi dré bvò ki 'òzo kònzi yĩandre be dhi i dré dhi: ³ «Mì kò'o bvò 'i yà, yĩandre 'i yà, kó ngalè fa 'i yà dhi i kònzi ko, tsàle lókyá mà dré dra àngì lwàzo àma ki Gíká ni màrábà ki kándrágá i 'ásè dhi 'á.» ⁴ Gò má dré móndyá àngì nda ki lwàzo àyi ki kándrágá i 'ásè dhi i tá àngopí ya dhi ni yìzo: Ayi nda i tá móndí ngùlù-kámá-àlo-drì-nyadhi-rì-drì-su, angábhá Isèrélè ànzi ki sùrú tíí i lésè dhi 'i.*

⁵ Móndyá angábhá Yúdà ni sùrú lésè, àngì lwàzo àyi ki kándrágá i 'ásè dhi i tá ngùlù-mudrí-drì-rì,†

móndyá Rùbénà ni sùrú lésè dhi i tá ngùlù-mudrí-drì-rì,

móndyá Gádà ni sùrú lésè dhi i tá ngùlù-mudrí-drì-rì,

⁶ móndyá Asérà ni sùrú lésè dhi i tá ngùlù-mudrí-drì-rì,

móndyá Nèfátáli ni sùrú lésè dhi i tá ngùlù-mudrí-drì-rì,

móndyá Mànásè ni sùrú lésè dhi i tá ngùlù-mudrí-drì-rì,

⁷ móndyá Simèyónà ni sùrú lésè dhi i tá ngùlù-mudrí-drì-rì,

móndyá Lévi ni sùrú lésè dhi i tá ngùlù-mudrí-drì-rì,

* **7:4** 7:4 «Ngùlù-kámá-àlo-drì-nyadhi-rì-drì-su» kònìdhi: 144.000. † **7:5** 7:5 «Ngùlù-mudrí-drì-rì» kònìdhi: 12.000.

móndyá Isàkàrà ni sùrú lésè dhi i tá ngùlù-
mudrí-drĩ-rĩ,
⁸ móndyá Zàbùlònà ni sùrú lésè dhi i tá ngùlù-
mudrí-drĩ-rĩ,
 móndyá Yòséfà ni sùrú lésè dhi i tá ngùlù-mudrí-
drĩ-rĩ,
 móndyá Bènyàmínà ni sùrú lésè dhi i tá ngùlù-
mudrí-drĩ-rĩ.

Móndí lìzólìzo dhi ì bhà Gìkà ni lindrì

⁹ Amvolàsà dhi, má dré móndí lìzólìzo kitswálé nàle bwà ko, angábhá bvò títí ì lésè, sùrú títí ì lésè, móndyá títí ì lésè, ìndì ti títí ì lésè dhi ki nòzo, adrérà 'a àyi ki totó lírìrà òpì àdhya kandrá, ìndì Kábilígyà Mv́a kandrá. A tosó tá àyi kánzò kemvekemve dhi ì sè, ìndì ì ru tá mbíra bí àyi drígá. ¹⁰ Ì adré tá loyóá kúlí 'u'ù sè dhi:

Rìnyí adrézó móndí ki tidrí dhi adré angalé àma ki Gìkà adrélépi lírìlé lírìrà òpì àdhya dri dhi vélésè, ìndì Kábilígyà Mv́a vélésè!

¹¹ Angéló títí dhi ì totó tá àyi adrélé lírìrà òpì àdhya làgàsè kúrú, bhàgo ì làgàsè kúrú, ìndì ngá su lídrì ro dhi ì làgàsè kúrú. Di ì dré ledhézó àyi ki m̀ bha k̀nì mi lírìrà òpì àdhya kandrá, adrézó Gìkà ni lindrì bha, ¹² adrézó tàá dhi:

«Kàdré kònìni!

Rúku, m̀lanzilanzì, tògyá, àwoyà, lindrì, tsàle rìnyí be dhi ì kàdré àma ki Gìkà dré kóná vèsè kólyá!

Kònìni!»

¹³ Gò bhàgo ki àlo dré áma lizizó tàzoá dhi: «Àyi tosólé kánzò kemvekemve dhi ì sè kònì ì,

àdhibhá 'i? Ɔ angá ángolésè?»¹⁴ Má logó drá dhi: «Atálágó, mí nǐ be mí.» Di akódhi tà dhi: «Àyi nda i mónnyá apfòbhá kizà kàdrì lésè dhi 'i. Ɔ dzì àyi kǐ kánzò i temvelé Kábilígyà Mvá ni kàrí na dre.

¹⁵ Di ásà dhi, ì totó àyi Gǐká ni lirírà òpì àdhya kandra, adrelé lísámbò 'o akódhi dré kítú be ìndì ngátsi be akódhi ni tépelò na.

Di dhya adrelépi lirílé lirírà òpì àdhya dri nda ni bhà mo adrezó túmání àyi íbe.

¹⁶ Tàbirí kitswá gòle véle àyi kǐ 'o ko, yǐ lovó kitswá kpà gòle àyi kǐ nde ko.

Kítú àtsí 'i yà, kó ngalè àtsí àzya 'i yà dhi kitswá kpà gòle vèle àyi rú ko.

¹⁷ Tàko ko, Kábilígyà Mvá adrelépi lirírà òpì àdhya ni kító 'á dhi ni àyi kǐ líkí,

ngóro kábilígyà líkílépi dré adrelé 'òle dhi tǐni.

A ni àyi kǐ dri lizo àyi íbe yǐ kidrì adrebhá lídrì fe dhi ì 'ásè.

Di Gǐká ni mindra atrì àyi misè títí.»

8

Kábilígyà Mvá kunzì kídhá ni nzi-drì-rì

¹ Kábilígyà Mvá kòkunzì kídhá ni nzi-drì-rì dre dhi, ngá dré bhùzo bhù na ndiii ànyìànyì sáà ni tàlì sè.

² Bvóá dhi, má dré ángeló nzi-drì-rì adrebhá àyi kǐ totó Gǐká kandra dhi kǐ nòzo. Gò gòká nzi-drì-rì dhi kǐ fèzo àyi dré àlo àlo.

³ Gò ángeló àzya dré alizo áyi totó ànyì àlètàrì làga. Ru tá í drígá ngá ledélé órò sè adrezó

béndélé za lána dhi. Gò béndélé bǐ dhi ni fèzo akódhi dré, túmǎní tà mǎndyá lólo títi Gǐká àdhyà ì dré tá zǐle tíá dhi íbe, kòzàró ngá nda ì títi Gǐká dré àlètáři óró sè dhi dri, Gǐká ni lírìrà òpì àdhyà kandrà. ⁴ Dì béndélé ni àtsíkà dré ngàzo ángéló nda drígàsè túmǎní tà mǎndyá lólo dhi ì dré tá zǐle Gǐká tí dhi íbe mbàle Gǐká véna. ⁵ Gò ángéló nda dré ngá adrézó béndélé za lána nda ni dòzo, àtsí àlètáři dri dhi ni dàzo gale lána bǐ gò, bhèzoá bvò dri. Dì bhù dré ngàzo adrélé tadílé, kpòrò dré adrézó ndròle, bhù dré adrézó lagulé gò, bvò dré ru kosézó.

Gòká nzi-drì-rì dhi ì

⁶ Gò ángéló nzi-drì-rì adrèbhá tá gòká nzi-drì-rì dhi íbe àlo àlo nda ì dré pá sizo kitswázó gòká vo dhi bvò.

⁷ Dì ángéló ni àlo dré ngàzo gòká vo. Dì fí ì àtsí be amulé kàrí be dhi kǐ bhèzo bvò dri. Gò bvò wǎyi lanzílé 'a be na dhi ni àlo dré vèzo, túmǎní fa títi lanzílé 'a be na dhi kǐ àlo íbe, ìndì mbìlìdrì títi dhi íbe.

⁸ Gò ángéló ni rǐ dré gòká vòzo. Dì ngá ngóró kòngó kàdrì adrélèpi kòle àtsi ró dhi tǐni dhi ni bhèzo ndìle yǎndre na. Gò yǎndre wǎyi lanzílé 'a be na dhi ni àlo dré ru ladzázó atsálé kàrí ró. ⁹ Dì ngá títi lídrì ro yǎndre na lanzílé 'a be na dhi kǐ àlo dré dràzo. Kòdhi íbe dhi, bwátù títi lanzílé 'a be na dhi kǐ àlo dré abízó.

¹⁰ Gò ángéló ni na dré gòká vòzo. Dì bhìbhínyà gú adrélèpi kòle àtsi ró dhi dré apfòzo bhù lésè, dhèle yǎndre títi adrèbhá òlè lanzílé 'a be na dhi kǐ àlo dri, ìndì yǐ kidrì ì drìsè. ¹¹ Bhìbhínyà nda ni rú tá «Ngá kùdzí». Dì yǎndre títi lanzílé

'a be na dhi ki àlo dré atsázó kùdzíkùdzi. Móndí zyandre yí nda ni mvubhá dhi ì dré todràzo, yí nda dré tá atsálé kùdzíkùdzi dhi sè.

¹² Gò ángéló ni su dré gòká vòzo. Di kítú lanzílé 'a be na dhi ni àlo tswàzo, túmání mbă lanzílé 'a be na dhi ni àlo be, ìndì bhìbhínyà tíí lanzílé 'a be na dhi ki àlo be. Gò ngá tíí nda ki 'a àlo dhi dré atsázó tìnìmvá ro. Di kítú lanzílé 'a be na dhi ni àlo, ngátsi àdhya be dhi ì tá véle ngádra àko.

¹³ Má dré tá adrérà'a nòá dhi 'á dhi, má dré gírì adrélépi ngàle kuru sè dhi ni yìzo, adrérà'a loyóá kúlí 'u'ù sè dhi: «Kizà! Kizà! Kizà ni adré móndyá tíí adrèbhá bvò dri dhi ì dré, gòká ángéló na àruka ì dré adrélé 'òle vòle 'ùle dhi ì sè!»

9

Gòká ni nzi vòma

¹ Gò ángéló ni nzi dré gòká vòzo. Di má dré bhìbhínyà àlo adhélepi bhù lésè bvò dri dhi ni nòzo. A fè tá bhìbhínyà nda dré lǐfùngúlà mvá bhú kùdù àko dhi ni ti nzìzo. ² Di kònzì bhú nda ni ti dre dhi, àtsíkà dré apfòzo lásà mbàle kurú na, ngóro àtsíkà dré adrélé mbàle àtsí kàdrì lésè dhi tìni. Di àtsíkà nda dré kítú ni mǐ 'òzo anilé bhù mǐbhalé be. ³ Àtsíkà nda lésè dhi, kisa ì dré topfòzo asilé bvò dri. Gò rǐnyí fèzo kisa nda ì dré adrézó móndí ki tozà ngóro dápáyà kya tìni. ⁴ A lazí tá àyi dri dhi, ì kò'o mbì 'ì yà, kó ngalè fa 'ì yà dhi kònzì ko. Be ró dhi, ì kò'o ngbà 'ì móndyá Gìká ni àngì lwàzo àyi ki kándràgá ì 'àsè ko dhi ì kònzì kòdhya. ⁵ A fè tá àyi dré rǐnyí kǐswázó móndí ki tupfú todràle dhi ko. Be ró

dhi, à fè àyi dré rinyí adrézó ngbà 'í mónde ki rúbhá 'o aswálé mbă nzi. Di àyi ki rúbháaswa nda tá ngóro ngáaswa dápáyà dré adrélé fèle dhi tíni. ⁶ Kítú nda i tú dhi, mónde ki dràdrà nda, di, ì kitswá àyikya kisúá ko. I ni adré lovó íbe tò kitswázó dràle, di, dràdrà ni lapá àyi kandrásè.

⁷ Kísa nda ki làsú tá ngóro dòngí adrébhá 'òle ìle àdzú na dhi kya tíni. Ayi tá ngá ngóro kúlá ledélé óro sè dhi tíni dhi íbe àyi dri. Ayi ki mǐbhalé tá mónde kya tíni. ⁸ Ayi ki drǐbhí tá tòkó kya tíni. Ayi ki sí tá kàmǐ kya tíni. ⁹ Ayi tá ngá aya ró adrélépi àyi ki líkí dhi íbe àyi agá. Ayi ki kupfú ki kpòro tá ngóro tàmambírǐ bǐ dòngí ì dré adrélé sèle ràzo ába àdzú na dhi kya tíni. ¹⁰ Ayi tá tàví adrélépi mónde ki tozá dápáyà kya tíni dhi íbe. Di àyi ki tàví nda i tá rinyí íbe adrézó mónde ki rúbhá 'o aswálé mbă nzi. ¹¹ Ayi ki ópí kàdrǐ tá ángélo bhú kùdù àko dhi àdhya 'i. Akódhi nda ni rú Eberè ti sè dhi Abadónà, ìndì Gǐrìkǐ ti sè dhi Apòlìyónà. (Rú nda kòdhi ì adré leá tàle dhi «Ngá kizálépi».)

¹² Kizà ni àlo lavú tá kònini. Di, mǐ yi rè ká! Kizà rǐ àruka ì adré alìle.

Gòká ni nzi-drǐ-àlo vòma

¹³ Gò ángélo ni nzi-drǐ-àlo dré gòká vòzo. Di má dré kúlí apfòlepi ko'yá su àlètàrǐ óro sè Gǐká kandrà dhi àdhya i lésè dhi ni yǐzo. ¹⁴ Kúlí nda dré tàzoá ángélo ni nzi-drǐ-àlo adrélépi tá gòká íbe nda dré dhi: «Mí ì ángélo su 'ìle yǐandre gú adrélépi ðile rú be Yùfùràtè dhi làga dhi ki trǐ.» ¹⁵ Gò ángélo su tá adrélé líkílé sàà nda sè, kítú nda sè, mbă nda sè ìndì kóná nda sè nda ki trizo,

ì kòtupfúró mónnyá tíí bvò dri lanzílé 'a be na dhi kì àlo todràle be dhi bvó. ¹⁶ Má yi tá sòdá adrébhá àdzú bhu dònjí sè dhi i tá ángopí ya dhi 'í. Ayi nda i tá mĩlyó-kámá-rĩ.*

¹⁷ Di ngá agálépi má mi toróbí tíni nda na dhi, dònjí i sòdá liríbhá àyi drìsè dhi íbe nda kì làsú tá kònini: Ayi tá ngá aya ró adrélépi àyi kì líkí dhi íbe àyi agá. Ngá nda i tá kika àtsí tíni, mǎnimǎni ro bhù ni mĩbhalé tíni, ìndì wàyìwàyì ro kítú tíni. Dònjí nda kì drì sù tá kàmĩ kya tíni. Ayi sílèsè dhi, àtsí adré tá apfòle, àtsíkà íbe ìndì bàrúti be. ¹⁸ Di mónnyá tíí bvò dri lanzílé 'a be na dhi kì àlo ì dré todràzo kizà kàdrì na nda i sè: àtsí, àtsíkà, ìndì bàrúti adrébhá tá apfòle dònjí i sílèsè dhi i. ¹⁹ Dònjí nda kì rĩnyí tá àyi kì tí na, ìndì àyi kì tàví na. Angyá ko, àyi kì tàví nda tá ngóro nĩ adrélépi drì íbe dhi tíni. Ayi kì tàví kì drì nda i sè dhi, ì adré tá móndí kì 'o kònzi.

²⁰ Di, tágba móndí zyandre dhi ì dré todràzo kizà kàdrì nda i sè dhi, móndí kì àmbí ì ladzá tá àyikya àyi kì togó tà ì dré tá adrélé 'òle dhi kì tà sè ko. I tayí tá tirí kònzi kì líndrì bhàma ko. I tayí tá kpà gĩká tàko kì líndrì bhàma ko, tágba gĩká nda ì dré tá adrézó ngá ledélé óro sè, àrezá sè, bòrónzè sè, kírà sè, ìndì fa sè, kitswábhá ngá no bwà ko, tà yi bwà ko, ìndì atsí to bwà ko dhi 'i dhi. ²¹ I ladzá tá kpà àyi kì togó, móndí kì tupfuma ni tà sè, kólé tà 'òma ni tà sè, ndòto tà 'òma ni tà sè, ìndì ngá kugùma ni tà sè ko.

* **9:16** 9:16 «Mĩlyó-kámá-rĩ» kònìdhi: 200.000.000.

10

Angéló búkù tsà dhi be dhi

¹ Gò má dré ángéló àzya rinyi ró dhi ni nòzo adrérà'a asilé bhù lésè. Akódhi nda asó tá ndùrùku í rú. Akódhi drile dhi, gáíí tá be. Akódhi ni m̄bhalé adré tá lagulé kítú tíni. Akódhi ni pá tá ngóro àtsisi adrélépi kòle dhi tíni. ² Ru tá búkù tsà nzile nzĩnzĩ dhi í drígá. Dré áyi pá dríágó lésè dhi ni bhàzo yĩandre dri, áyi pá lídzí lésè dhi ni bhàzo bvò dri. ³ Gò dré ngàzo trèle ngóro kàmì dré adrélé kändrílé dhi tíni. Kòtre dre dhi, bhù dré tadízó vèsè be nzi-drĩ-rĩ kúlí tàzo. ⁴ Kòtadí kúlí ta dre dhi, má adré tá 'òle kúlí nda ki tisì ká. Dì, má dré kúlí àzya apfòlepi bhù lésè dhi ni yĩzo tàá dhi: «Mí kòzù kúlí bhù ni tadima nzi-drĩ-rĩ kòdhi ì dré tàle dhi ì. Mí kòtisì tà nda ì ko.»

⁵ Gò ángéló má dré nòle adrérà'a áyi totó yĩandre dri ìndì bvò dri nda dré áyi dríágó bhàzo kuru bhù na ró. ⁶ Dré mòndrà sizo Giká adrélépi lídrì ro kóná vèsè kólyá, bhù ki bhàlepi bvò be, yĩandre be, ìndì ngá tíí àyi lé dhi íbe dhi ni rú sè, tàzoá dhi: «À kitswá gòle véle tà tigí ko! ⁷ Dì, lókyá ángéló ni nzi-drĩ-rĩ dré adrérà'a 'òle gòká vo dhi 'á dhi, tà lùzu ró Giká dré kisùle 'òle kínó lésè dhi ni ru 'o kitswálé tíí, ngóro dré tá longólé áyi màràbà, pròfétà ì dré dhi tíni.»

⁸ Gò kúlí má dré tá yìle bhù lésè nda dré gòzo tàá má dré dhi: «Mí lì búkù tsà nzile nzĩnzĩ dhi ni do ángéló adrélépi áyi totó yĩandre dri ìndì bvò dri dhi drígàsè.» ⁹ Dì má dré áma kisízó ànyi ángéló nda làga gò tàá drá dhi, kàfè búkù tsà nda

má dré. Di dré tazoá má dré dhi: «Mí kòdo nyàle. Mí sílé dhi, a ni kadí apé tíni. Di, a ni go ámi 'a 'o atsálé kùdzíkùdzi.»¹⁰ Gò má dré búkù tsà nda ni adózó àngéló drigásè nyàle. Má sílé dhi, búkù nda kadí tá apé tíni. Di, má kònya dre dhi, dré áma 'a 'òzo atsálé kùdzíkùdzi.¹¹ Di à gò tàá má dré dhi: «Adré làá dhi, mí kògò tà longó pròfètà àdhya tíni móndí twátwa bí dhi ki tà dri, sùrú twátwa bí dhi ki tà dri, ti twátwa bí dhi ki tà dri, ìndì ópí twátwa bí dhi ki tà dri.»

11

Pròfètà rì Gìkà ni tà longóbhá dhi i

¹ Amvolásà dhi, à dré kòzó adrézó ngá ki kàdrì tabhì ásà dhi ni afèzo má dré gò, tazoá má dré dhi: «Mí lì tépelò ni kàdrì tabhì, àlètàrì àdhya be. Mí kònà kpà móndyá adrèbhá Gìkà ni lindrì bha tépelò nda na dhi i be.² Di, kàdré ína tépelò ni bhà'álé kivì na dhi ni tà sè dhi, mí kòtabhì àrà nda ko. Tàko ko, à tayí àrà nda pàgánò i dré dre. Ayì nda ki bhàandre lólo dhi ni ató àyì pálé mbà nyadhi-rì-drì-rì.*³ Di má ni rìnyí fe áma màràbà rì dhi i dré, kitswázó tà ì dré dra yìle má vélèsè dhi ki longó pròfètà kya tíni móndí i dré. Ayì nda ki kítá lírì asó àyì rú, adrézó áma tà longó kítú ngùlù-àlo-drì-kámá-rì-drì-nyadhi-na.»†⁴ Pròfètà rì nda i òlívè fa rì,

* **11:2** 11:2 A kònò Lúkà 21:24. † **11:3** 11:3 «Kítú ngùlù-àlo-drì-kámá-rì-drì-nyadhi-na» (1.260) kòni i, «mbà nyadhi-rì-drì-rì» ngóro tàle 11:2 na dhi tíni dhi 'i. «Kítá lírì» màràbà rì dhi ì dré asólé àyì rú kòdhi adré tà kizà ro ì dré adrélé longólé dhi ki tà tadhá.

ìndì ngá rì adrézó àtsí tosó sílá, adrébhá àyi ki totó Mírì adrélépi bvò wáyi drìle dhi kandrà dhi 'i. ⁵ Dhya àlo kàdré ína àyi ki le 'òle kònzi dhi, àtsí adré apfòle àyi sílésè àyi ki kàribhá ki tupfú todràle. Di dhya ángùdhi adrélépi àyi ki le 'òle kònzi dhi ni dra làsú be kònìni. ⁶ Ayi rì nda i rìnyí íbe kitswázó bhù kíkí, kozya kòdhiró lókyá i dré adrérà'a tà longó pròfétà kya tíni dhi 'á ko. Ayi kpà rìnyí íbe kitswázó yí ladzá atsálé kàri ró, ìndì kitswázó kizà twátwa dhi ki 'o atsálé bvò dri, vése be ángopí i dré adrézó leá 'òle kònìni dhi.

⁷ I kòlongò tà i dré yìle Gìká vélésè dhi i akílé títi dre dhi, kà'wá àtrá dra apfòlepi bhú kùdù àko dhi lésè dhi ni apfò àdzú bhu àyi íbe, àyi ki lavúzó gò, àyi ki tupfúzó todràle. ⁸ Di àyi ki àbvò ki ayí bhàandre kàdrì ni láti andre na. Bhàandre nda, bhàandre àyi ki Mírì ni tidízó fa kipakipa dri lána dhi 'i. A adré bhàandre nda ni rú zi kúlí alaala sè dhi Sòdómà, ìndì Èzèpétò.† ⁹ Kítú na tàlì sè dhi, móndí zyandre angábhá móndyá títi i lésè, sùrú títi i lésè, ti títi i lésè, ìndì bvò títi i lésè dhi ki àyi ki àbvò nda ki no, adrézó àyi ki sìma logá. ¹⁰ Di móndyá títi bvò dri dhi ki lenzé àyi ki dràma sè. I ni gwányá 'o, adrézó ngá tefè àyi kòfalésè. Tàko ko, pròfétà rì nda i fè tá kizà móndyá títi bvò dri dhi i dré nyàle.

¹¹ Di, kítú na tàlì sè nda àmvolésè dhi, la'a lídrì àdhya angálépi Gìká vélésè dhi dré fizo àyi léna

† **11:8** 11:8 Bhàandre kòdhi Yèrúsalamà 'i. A adré bhàandre nda ni rú zi «Sòdómà» ìndì «Èzèpétò» tàko ko, Gìká tadhá tá áyi kombà bhàandre nda i rú, móndyá 'àsà dhi ki tupfúzó todràle àyi ki tàkonzì sè. A kònò Esáyà 1:9-10; Kidhoma 18-19.

gò, ì dré ngàzo àyi ki totó pá dri. Di tirì dré gàzo mónnyá tíí àyi ki nobhá dhi ì léna bǐ. ¹² Gò àyi rǐ nda ì dré kúlí 'u'ù apfòlepi bhù lésè dhi ni yǐzo tàá àyi dré dhi: «Mì ambà kònwa má vélé!» Di ì dré mbàzo bhù na àyi ki kàribhá ì misè gò, ndùrùku dré àyi ki kimózó. ¹³ Gbǎ lókyá nda sè dhi, kàdíkàdi kàdrì dhi dré bvò kosézó rǐnyí sè gò, bhàandre nda lanzílé 'a be mudrí dhi ni àlo dré arízó. Móndí ngùlù-nzi-drì-rǐ dhi ì dré todràzo kàdíkàdi nda sè. Di tirì dré àyi ki àmbí ki 'òzo lavulé gò, ì dré Gíká bhù na dhi ni rú bhàzo kùle.

¹⁴ Kizà ni rǐ lavú tá kònìni. Di, mì yi rè ká! Kizà ni na adré alìle mbèlè.

Gòká ni nzi-drì-rǐ vòma

¹⁵ Amvolásà dhi, ángéló ni nzi-drì-rǐ dré gòká vòzo. Di kúlí 'u'ù dhi ì dré ndròzo bhù na tàá dhi:

«Òpì bvò àdhya atsá òpì àma ki Mírì Gíká àdhya ró, ìndì akódhi ni Mèsíyà àdhya ró.

Di akódhi ni òpì nya kóná vèsè kólyá!»§

¹⁶ Gò bhàgo nyadhi-àlo-drì-su adrébhá lirílé àyi ki lirírà ì drìsè Gíká kandrà dhi, ì dré ledhézó àyi ki mì bha kǐní mi, adrézó Gíká ni lindrì bha, ¹⁷ adrézó tàá dhi:

«Mírì Gíká rǐnyí líyí ro, adrélépi be ìndì adrélépi tá be kínó lésè ni, mà adré àwoyà ta mí dré.

Tàko ko, mí tadhá ámi rǐnyí kàdrì dhi gò, kidhózó adrélé òpì nya móndí ì dri.

§ 11:15 11:15 A kònò Pfòma 15:18; Dànyèlè 2:44; 7:14; 7:27.

18 Súrú títi bvò dri dhi ki togó aswá tá mí rú, di, nyànomvá dhi, mí adré mína ámi kombà tadhá.

Lókyá mónnyá dràbhá dre dhi ki tàbvó tàzo dhi kitswá dre.

Mí ni làgí múrúngú tefè ámi màrábà, pròfètà i dré,

ìndì ámi mónnyá lólo títi adrèbhá ámi ro dhi i dré, gba ì kàdré mónní tàko 'i yà, kó ngalè mónní kàdrì 'i yà dhi.

Di, kàdré mónnyá bvò kizábhá dhi ki tà sè dhi, mí ni àyi ki kizá kòdhya.»

19 Di à dré Giká ni tépelò bhù na dhi ni láti nzìzo gò, kpúkúbhú tà Giká dré bhàle ru yìzo mónní íbe dhi àdhyà ni nòzo tépelò nda léna. Di bhù dré ngàzo adrélé lagulé, kpòrò dré adrézó ndròle, bhù dré adrézó tadílé, bvò dré ru kosézó gò, fí andre dré adàzo tà tàndì ró.

12

Tòkó i nì máláwú gú dhi be dhi

1 Amvolásà dhi, tà kàdrì líndrìga ró dhi dré agázó bhù na. Má dré tòkó àlo kítú asólépi í rú kítá tíni, ìndì pá tobhàlepi mbã dri dhi ni nòzo. Akódhi nda asó tá bhìbhínyà mudrí-drì-rì dhi i í dri kùlá tíni. ² Akódhi tá kpà 'a be. Di dré tá adrérà'a 'òle tìle dhi 'á dhi, adré tá tetrélé mváaswa dré. ³ Gò tà àzya líndrìga ró dhi dré agázó bhù na. Má dré nì máláwú gú kika ryarya adrélépi drì íbe nzi-drì-rì, ìndì ko'yá íbe mudrí dhi ni nòzo. Akódhi nda ni drì àlo àlo títi i dri dhi, kùlá tá be. ⁴ Di akódhi ni tàví sè dhi, dré

bhìbhínyà tíí bhù mǐbhalé 'á lanzílé 'a be na dhi kǐ àlo akúzó bhèle bvò dri. Gò dré áyi totózó tòkó adrélépi tá 'òle òlè nda kandrá, kònì dra ti dhi, í kònyaró mvámvá nda be dhi bvó. ⁵ Dì tòkó nda dré mvá tìzo. Mvámvá nda tá mváagó 'i, ìndì dhya adrélépi tá 'òle òpì nya sùrú tíí ì dri kùtù aya ró adrélépi áyi rǐnyí tadhá dhi sè dhi 'i.* Gò mváagó nda nǐ dòzo nǐ máláwú gú nda kandrásè, mbàzo ába Gǐká véna, akódhi nǐ liríra òpì àdhya kandrá. ⁶ Dì tòkó nda dré lapázó lǐle duku na, àrà Gǐká dré tá ledélé drá dhi na, à kòsuró akódhi rú kònàle kítú ngùlù-àlo-drǐ-kámá-rǐ-drǐ-nyadhi-na be dhi bvó.†

⁷ Gò àdzú dré ngàzo lapfúlé bhù na. Mǐkàyélè ì ángéló nǐ íbe dhi ì dré àdzú bhùzo nǐ máláwú gú dhi be. Nǐ máláwú gú nda ì ángéló nǐ íbe dhi ì dré kpà ru pfùzo àyi íbe. ⁸ Dì, akódhi nǐ rǐnyí kǐtswá tá ína bwà ko. Arà bhù na akódhi dré, ángéló nǐ íbe dhi tá véle yókódhó. ⁹ Dì nǐ máláwú gú nda nǐ bhèzo bvò dri. Akódhi nda, nǐ àku adrélépi tá be kǐnó lésè, adrélé zǐle Dzáborò ìndì Sàtánà, adrélépi mónnyá tíí bvò dri dhi kǐ lǐtí dhi 'i. A bhe tá akódhi ì ángéló nǐ íbe bvò dri.

¹⁰ Gò má dré kúlí 'u'ù yǐzo bhù na tàá dhi:
«Nyànomvá dhi, lókyá àma kǐ Gǐká dré dra áyi mónnyá kǐ tidrízó, áyi rǐnyí tadházó, ìndì áyi òpì nyàzo dhi atsá dre!
Nyànomvá dhi, akódhi nǐ Mèsíyà nǐ áyi rǐnyí tadhá adrézó òpì nya!

* **12:5** 12:5 A kònò 2:26-27; 19:15; Ésáyà 66:7; Longó ì 2:9.

† **12:6** 12:6 «Ngùlù-àlo-drǐ-kámá-rǐ-drǐ-nyadhi-na»: 1.260. A kònò 11:3.

Tàko ko, à bhe dhya adrélépi àma ki adrúpi
ki asíkí àma ki Gíká kandrà kítú be ìndì
ngátsi be dhi bvò dri dre.

11 Ayi nda ì lavú akódhi Kábilígyà Mv́a ni kàrí sè,
ìndì kúlí ì dré Gíká ni tà longózó ásà dhi ì sè dre.
Tágba ì dré tá adrézó dràdrà mìle dhi, ì lè tá tròle
àyi ki lídrì rú ko.

12 Dì ásà dhi, àmi, bhù ì dhya adrèbhá adrélé àmi
lé dhi íbe ni ì, mì kàdré lenzélé wà!
Dì, àmi, bvò ì yǎandre be ni ì, kizà àmi ki ngá 'ì,
Dzaborò dré sìle àmi véna dhi sè!
Akódhi ga kombà sè bí, dré nìle tàle dhi, áyi lókyá
tsà dhi be dhi sè.»

13 Nì máláwú gú nda kònò, à abhé tá ì bvò dri
dre dhi, dré ngàzo adrélé tòkó mv́agó tìlepi nda
ni ladró. **14** Dì, kupfú rì gírì kàdrì àdhya ki fèzo
tòkó nda dré, kòngaró kuru sè lìle duku na, àrà
ledélé í dré dhi na, à kòsuró akódhi rú vwàvwà
ro nì máláwú gú dhi rúsè kóná na tàlì sè.† **15** Gò
nì máláwú gú nda dré yǎ adhízó í sílèsè atsálé
yǎandre adrélépi ðìle dhi ró, yǎandre nda kòdoró
tòkó nda pfùle dràle be dhi bvò. **16** Dì, bvò dré
ína tòkó nda ni ledézó gò, ru lanzizó yǎandre nì
máláwú gú dhi dré tá adhílé í sílèsè nda ni mvu.
17 Dì nì máláwú gú nda ni togó dré aswázó lavúlé
tòkó nda rú gò, dré lizo àdzú bhu tòkó nda ni ànzì
àruka títi dhi íbe. Ayi nda ì mónnyá adrèbhá
Gíká ni tòlì ki ka'ì 'òle, adrèbhá kpà tròle tà bàti
Yésu dré tadhále dhi rú dhi 'ì.

† **12:14** 12:14 Gíká ni Kúlí tisìle Gírìkì ti sè dhi adré tàá kònwa
dhi «lókyá, lókyá vèsè be rì, ìndì lókyá ni tàlì sè». Kòdhi adré làá
tàle dhi «kóná na tàlì sè». A kònò 12:6. A kònò kpà Dànyèlè 7:25;
12:7.

18 Di ñi máláwú gú nda dré áyi totózó adrélé yïandre mïle.

13

Kà'wá àtrá apfòlepi yïandre lésè dhi

¹ Amvolásà dhi, má dré kà'wá àtrá àlo dhi ñi nòzo adrérà'a apfòle yïandre lésè. Akódhi nda tá ko'yá ìbe mudrí, ìndì drì ìbe nzi-drì-rì. Akódhi ñi ko'yá àlo àlo títi nda ì dri dhi, kùlá tá be. Akódhi ñi drì àlo àlo títi nda ì drìsè dhi, à tìsì tá rú adrézó Gìká ñi lodhá dhi. ² Kà'wá àtrá má dré nòle nda sù tá kàlagí tìni. Di, akódhi ñi pá tá ìna ùrusè àdhya tìni, ìndì akódhi ñi ti tá kàmì àdhya tìni.* Di ñi máláwú gú dhi dré áyi rìnyí fèzo akódhi dré, áyi lírìrà adrézó òpì nya dhi be, ìndì rìnyí kàdrì adrézó òpì nya dhi be. ³ Sù tá ngóro à abági tá kà'wá àtrá nda ñi drì kì àlo kitswázó tá akódhi ñi pfu dràle dhi tìni ká. Di, làzì nda dré ìna dzàzo. Mòndyá títi bvò dri dhi kì líndrì dré gàzo tà nda sè gò, ì dré ngàzo adrélé kà'wá àtrá nda ñi lebè. ⁴ Ƴ adré tá ñi máláwú gú dhi ñi líndrì bha, dré rìnyí fèle kà'wá àtrá nda dré dhi sè. Ƴ adré tá kpà kà'wá àtrá nda ñi líndrì bha, adrézó lizíá dhi: «Ádhi sù ngóro kà'wá àtrá kòdhi tìni ñi? Adhi ñi kitswá àdzú bhu akódhi be bwà dhi ñi?»

⁵ Gò láti fèzo kà'wá àtrá nda dré adrézó áyi afà, adrézó kpà Gìká ñi lodhá. Rìnyí fèzo kpà akódhi dré adrézó tà 'o mbă nyadhi-rì-drì-rì. ⁶ Di dré ti nzìzo adrézó Gìká ñi lodhá, adrézó akódhi ñi rú ta kònzì, akódhi ñi adrérà ìbe, ìndì dhya adrèbhá

* **13:2** 13:2 «Ùrusè» kòndhi kà'wá àtrá àgá, adrélèpi pá ìbe kàmì àdhya tìni dhi 'i.

adrélé bhù na dhi íbe. ⁷ Dì rĩnyí fèzo akódhi dré àdzú bhùzo mónnyá lólo Gíká àdhya íbe gò, àyi kǐ lavúzó. Rĩnyí fèzo kpà akódhi dré adrézó súrú tíí ì drĩle, mónnyá tíí ì drĩle, tí tíí ì drĩle, ìndì bvò tíí ì drĩle.

⁸ Dì mónnyá tíí bvò àdhya kǐ kà'wá àtrá nda nǐ lindrì bha. Àyi nda ì, mónnyá tíí àyi kǐ rú tǐsìzo búkù lídrì àdhya na ko kidhólé bvò nǐ bhàma lésè dhi 'ì. Búkù nda, Kábílígyà Mvǎ pfùle drǎle dhi àdhya 'ì.

⁹ Dhya bíbhálé íbe tà yǐzo dhi kòyi.

¹⁰ Dhya ángùdhi zǐle bhèle bǎdzó na dhi, a nǐ lí bǎdzó na.

Dhya ángùdhi zǐle pfùle drǎle sǎpí sè dhi, a nǐ dra sǎpí sè.

Adré dì leá dhi, mónnyá lólo Gíká àdhya ì kàdré togó tsi, adrézó tròle àyi kǐ tà kǎ'ika'ĩ rú.

Kà'wá àtrá apfòlepi bvò lésè dhi

¹¹ Gò má dré kà'wá àtrá àzya nòzo adrérà'a apfòle bvò lésè. Akódhi nda tá ko'yá íbe rǐ kábílígyà ànzǐ kya tǐnǐ. Dì, akódhi nǐ kúlí tá ngóro nǐ máláwú gú àdhya tǐnǐ. ¹² Akódhi tá rĩnyí wǎyi kà'wá àtrá nǐ àlo àdhya íbe, adrézó tà 'o akódhi kandrǎ. Adré tá mónnyá tíí bvò dri dhi kǐ 'o ledhélé kà'wá àtrá nǐ àlo làzǐ dzàlepi nda kandrǎ, adrélé akódhi nǐ lindrì bha. ¹³ Adré tá kpà tà kàdrì líndrǐga ró dhi kǐ 'o, adrézó ndìndì àtsí 'o adhéle bhù lésè bvò dri mónnyá tíí dhi ì mǐ. ¹⁴ Tà líndrǐga ró fèle dré adrélé 'òle kà'wá àtrá nǐ àlo kandrǎ nda ì sè dhi, adré tá mónnyá tíí bvò àdhya kǐ lítí. Dré tàzoá àyi dré dhi, ì kòledé kà'wá àtrá abágìle sǎpí sè gò gòle adrǐlé nda nǐ líndrǐ, à

kàdréró lindrì fe drá be dhi bvó. ¹⁵ Gò dré rinyí kisúzó lídrì fèzo kà'wá àtrá nì àlo nì lindrì nda dré, kòkítswáró kúlí ta, ìndì kò'oró móndyá tíí lindrì febhá kà'wá lindrì nda dré ko dhi i todràle. ¹⁶ Kà'wá àtrá nì rì nda dré kpà móndyá tíí dhi ki 'òzo àngì lwa àyi ki dríágó i 'ásè, kó ngalè àyi ki kándrágá i 'ásè, tágba i kàdré tá mómí tàko 'i yà, mómí kàdrì 'i yà, mómí lemerè ro dhi 'i yà, mómí ngábhá ro dhi 'i yà, màrábà 'i yà, kó ngalè mómí màrábà ro ko dhi 'i yà dhi. ¹⁷ Dì dhya àlo kitswá tá ngá gì ìndì ngá lagí bwà ko, kàdré àngì nda íbe í rú ko dhi. Àngì nda tá kà'wá àtrá nda nì rú 'i, ìndì akódhi nì rú nì nómbsà 'i.

¹⁸ Kòdhi tògyá 'i. Lè dhya adrélépi tògyá íbe dhi kòndà kà'wá àtrá nda nì nómbsà nì àndu nìle. Tàko ko, nómbsà nda mómí kya 'i. Akódhi nì nómbsà nda, kámá-nzi-drì-àlo-drì-nyadhi-na-drì-nzi-drì-àlo.†

14

Kábiligyà Mv́a i mómnyá lìzólìzo Giká dré apalé dhi íbe dhi

¹ Àmvolásà dhi, má dré Kábiligyà Mv́a nì nòzo adrérà'a áyi totó kóngó Siyónà àdhya drìna. Túmání akódhi be dhi, mómnyá ngùlù-kámá-àlo-drì-nyadhi-rì-drì-su, akódhi nì rú tisìzo Atá nì àdhya be àyi ki kándrágá i 'ásè dhi i tá be.* ² Gò má dré kpòrò adrélépi apfòle bhù lésè dhi nì yìzo adrérà'a ndròle ngóro kòlyá kàdrì dhi nì ndròma

† **13:18** 13:18 «Kámá-nzi-drì-àlo-drì-nyadhi-na-drì-nzi-drì-àlo»
kòndhi: 666. * **14:1** 14:1
«Ngùlù-kámá-àlo-drì-nyadhi-rì-drì-su» kòndhi: 144.000. A
kònò 7:3-4.

tíni, ìndì bhù ni tadima tíni. Kpòrò má dré yìle nda tá kpà ngóro kùdhí bǐ adréle tswàle dhi i tíni. ³ Dì mónnyá lìzólìzo nda ì adré tá longó tídhí dhi ni ngo Gìká ni lírírà òpì àdhyà kandrá, ngá su lídrì ro dhi i kandrá, ìndì bhàgo i kandrá. Dhya àlo kitswá tá longó nda ni ni ngòle bwà ko, kàdré ngbà 'í mónnyá ngùlù-kámá-àlo-drì-nyadhi-rì-drì-su Gìká dré apálé bvò lésè nda 'i ko dhi. ⁴ Ayi nda i, mónnyá àyi ki kizábhá tòkó íbe ko, di àyi ki likíbhá adréle lólo Gìká dré dhi 'i. Ì adré Kábilígyà Mvá ni lebe àrà títi dré adrézó lile dhi i 'ásè. A apá àyi mónnyá títi dhi i kòfalésè, fèle ngádrì ro Gìká dré ìndì Kábilígyà Mvá dré. ⁵ Ayi kinzò àko àyi tí, ìndì tà kònzi àko àyi rú.

Angéló na dhi i

⁶ Gò má dré ángéló àzya nòzo adrerà'a ngàle kuru sè. Akódhi nda tá Rúbí Tani adrélepi kóná vésè kólyá dhi íbe, kitswále longolé mónnyá títi bvò dri dhi i dré, àyi angábhá bvò títi i lésè, sùrú títi i lésè, ti títi i lésè, ìndì mónnyá títi i lésè dhi i dré. ⁷ Adré tá loyóá kúlí 'u'ù sè dhi: «Mì kòro Gìká, akódhi ni rú bhàzo kùle wà! Tàko ko, lókyá dré dra mónnyá títi dhi ki tàbvó tàzo dhi kitswá dre. Mì kòtitì àmi ki kórókó dhya bhù ki bhàlepi, bvò be, yǎandre be, ìndì yǐ kidrì íbe dhi kandrá, akódhi ni lindrì bhàzo!»

⁸ Gò ángéló ni rì dré lizo àlo ni vésè, adréle loyóába dhi: «Akódhi dhe dre! Bàbilónà, bhàandre kàdrì dhe dre! Akódhi fè vínò áyi ndòtò tà àdhyà sùrú títi bvò dri dhi i dré mvùle gò, vínò nda dré àyi ki tsizo!»

9 Gò ángeló ni na dré lizo àyi rì nda i vèsè, adrélé loyóaba kúlí 'u'ù sè dhi: «Móndyá títi adrébhá lindrì fe kà'wá àtrá dré ìndì lindrí ni dré, ìndì àngì ni ni 'obhá lwàle àyi kì kandrágá i 'ásè yà, kó ngalè àyi drígá yà dhi, ¹⁰ àyi nda kì vínò Gìká ni kombà àdhya ni mvu! Gìká dà vínò nda tsèrèlè kópò àyi kombà àdhya na. A ni àyi kì rúbhá kì 'o aswálé àtsí na ìndì bàrúti na, ángeló lólo dhi i kandrá ìndì Kábilígyà Mv́a kandrá. ¹¹ Dì àtsíkà àyi kì rúbháaswa nda àdhya ni mba kurú na kóná vèsè kólyá. † kitswá lovólé kítú sè yà, kó ngalè ngátsi sè yà dhi ko. Tàko ko, ì fè lindrì kà'wá àtrá dré ìndì lindrí ni dré, rú ni ni àngì 'òzo lwàle àyi rú.»

¹² Adré di leá dhi, móndyá lólo Gìká àdhya ì kàdré togó tsi. Ayi nda i móndyá adrébhá Gìká ni tòlí kì ka'í 'òle, adrébhá kpà tròle Yésu ni ka'ima rú dhi 'i.

¹³ Gò má dré kúlí apfòlepi bhù lésè dhi ni yizo tàá dhi: «Mí tisi kònini: Kìdhólé nyànomvá dhi, kólénzé ni adré móndyá títi Mírì Yésu ni ka'ìbhá gò ì dré todràzo dhi i dré!» Dì Tirí Lólo dré tàzoá dhi: «Àyíya, kònini! † ni lovó àzì ì dré 'òle landèzo dhi i sè. Tàko ko, tà dóro ì dré 'òle dhi kì lì àyi vèsè.»

A akónà lànýa bvò àdhya

¹⁴ Amvolásà dhi, má dré ndùrùku àlo kemve dhi ni nòzo. Dì dhya làsú be móndí ni mvá tíni dhi lírì tá ndùrùku nda dri.† Akódhi nda tá kúlá órò sè dhi íbe í dri, ìndì méngerè litsi íbe í

† 14:14 14:14 A kònò 1:13; Dànyélè 7:13.

drígá. ¹⁵ Gò ángéló àzya dré apfòzo tépelò lésè, yòá kúlí 'u'ù sè dhya adrélépi lírílé ndùrùku dri nda dré dhi: «Mí do méngerè mína ngá lwàzo. Tàko ko, lànyá bvò àdhya ka dre, ìndì lókyá lànyá akónàzo dhi kitswá dre.» ¹⁶ Di dhya adrélépi lírílé ndùrùku dri nda dré ngàzo áyi méngerè do, ngá wáyi bvò àdhya kí lwàzo vésè àlo gò, lànyá nda nì akónàzo.

¹⁷ Gò ángéló àzya dré kpà apfòzo tépelò bhù na dhi lésè. Akódhi nda tá kókpà méngerè lìtsi íbe í drígá. ¹⁸ Gò ángéló àzya dré apfòzo àlètàrì làgàsè. Akódhi nda tá rìnyí íbe adrézó àlètàrì nì àtsí líkí.‡ Di dré yòzoá kúlí 'u'ù sè ángéló adrélépi méngerè lìtsi íbe í drígá nda dré dhi: «Mí do méngerè lìtsi mína, vínò lò'wa bvò àdhya kí lokózó. Tàko ko, vínò lò'wa nda ì ka dre.» ¹⁹ Di ángéló nda dré ngàzo áyi méngerè do, vínò lò'wa wáyi bvò àdhya kí lwàzo vésè àlo gò, lokózóá dàle àrà kàdrì vínò lò'wa kí zwàzo dhi na, àrà Gìká nì kombà àdhya na. ²⁰ Di à dré vínò lò'wa nda kí atózó zwàle àrà nda na, bhàandre nì kivi na. Gò kàrí dré apfòzo adìle àrà nda lésè lìle tsàle ànyíànyì kílòméterè kámá-na gò, táli nì dré alúzó tsàle byá dònjí kí ti na. §

15

Ángéló nzi-drì-rì kizà kàdrì nzi-drì-rì dhi íbe dhi í

¹ Ámvolásà dhi, má dré tà àzya kàdrì líndrígá ró dhi nì nòzo bhù na. Má nò ángéló nzi-drì-rì

‡ **14:18** 14:18 A kònò Tà tadhále dhi í 8:3-5. § **14:20** 14:20 A kònò Esáyà 63:1-6; Ngòma 1:15.

adrébhá kizà kàdrì nzi-drì-rì dhi ìbe dhi ì. Kizà nda ì tá kizà kàdrì kùdù dhi 'ì. Tàko ko, Gìká ì kòmbà ì akí àyì sè. ² Gò má dré yìandre amulé àtsí be adrélépi lagulé tàlàtálà tíni dhi ì nòzo. Dì yìandre nda dri dhi, mónnyá títi kà'wá àtrá ì lavúbhá, líndrí ì be, ìndì rú ì ì nómbsà be dhi ì totó tá àyì. Àyì nda ì tá kùdhi Gìká dré tá fèle àyì dré dhi ìbe àyì dríga. ³ Ì adré tá longó Gìká ì māràbà Mòsè àdhyà ì ngo, Kábiligyà Mvā àdhyà be, adrézó tàá dhi:

«Mírì Gìká rìnyí líyí ro ì,
tà títi mí dré 'òle dhi ì kàdrì ìndì líndrìga ró.

Ópí kàdrì sùrú títi dhi ì drìle ì,
ámì látì títi dhi ì gyàgya ìndì bàti.

⁴ Mírì, àdhi ì kítswá ámì ro ko dhi ì?

Adhi ì kítswá ámì rú bha kùle ko dhi ì?

Tàko ko, mì lólo kalóma.

Sùrú títi dhi ì kì àlì àyì kì kórókó títi mí kandrá,
ámì líndrì bhàzo.

Angyá ko, mí tadhá tà gyàgya títi mí dré 'òle dhi ì àyì dré nòle dre.»*

⁵ Amvolásà dhi, má dré nòzoá dhi, à nzì látì tépelò bhù na dhi àdhyà. Tépelò nda na dhi, tàbèrènákolò adrélépi Gìká ì adrema ì tà tadhá dhi tá be. ⁶ Dì ángéló nzi-drì-rì kizà kàdrì nzi-drì-rì dhi ìbe nda ì dré apfòzo tépelò nda lésè. Ì asó tá àyì rú kítá ledélé lénè sè kemve lagulagu ró dhi ì. Ì drò tá àyì kì agá ì bǎ ledélé óró sè dhi ì sè. ⁷ Gò ngá su lídrì ro dhi ì àlo dré kópò nzi-drì-rì ledélé óró sè dhi ì kì tefèzo ángéló nda ì dré àlo àlo. Kópò nda ì ga tá kòmbà Gìká adrélépi lídrì ìbe kóná

* 15:4 15:4 A kònò Yèrèmíyà 10:7; Longó ì 86:9.

vésè kólyá dhi àdhya sè b̃bi. ⁸ Gò àtsíkà Gíká ni m̃lanz̃ilanzi àdhya r̃inyí ni àdhya be dhi dré sàzo tépelò nda léna. Di dhya àlo kitswá tá file tépelò nda na bwà ko, tsàle lókyá ángéló nzi-dr̃i-r̃i nda ì dré kizà kadr̃i nzi-dr̃i-r̃i dhi ki kutúrà'a bvò dri akilé títi dhi 'á.

16

Kópò nzi-dr̃i-r̃i gabhá kombà Gíká àdhya sè b̃bi dhi i

¹ Gò má dré kúlí 'u'ù apfòlepi tépelò lésè dhi ni ỹizo tàá ángéló nzi-dr̃i-r̃i nda ì dré dhi: «Mì l̃i kombà Gíká àdhya kópò nzi-dr̃i-r̃i dhi ì lé dhi ki kutú bvò dri!»

² Di ángéló ni àlo dré l̃izo ngá áyi kópò le dhi ni kutú bvò dri. Di làz̃i kònz̃i aswá kyàkyà dhi ì dré mónyá títi adrèbhá tá àngì kà'wá àtrá àdhya íbe àyi rú, adrèbhá kpà l̃indr̃i fe akódhi ni l̃indr̃i dré dhi ki 'òzo lavulé.

³ Gò ángéló ni r̃i dré l̃izo ngá áyi kópò le dhi ni kutú ỹandre na. Di ỹandre nda dré ru ladzázó atsálé kàri ró, ngóro móndí dràlepi dhi ni kàri t̃ini. Di ngá títi l̃idr̃i ro ỹandre nda lé dhi ì dré todràzo.

⁴ Gò ángéló ni na dré l̃izo ngá áyi kópò le dhi ni kutú ỹandre adrèbhá ðile dhi ì 'ásè, ìndi ỹi kidr̃i ì 'ásè. Di ỹi títi nda ì dré ru ladzázó atsálé kàri ró. ⁵ Gò má dré ángéló adrélépi r̃inyí íbe ỹandre títi ì dr̃ile dhi ni ỹizo adrérà'a tàá dhi:

«Mì, Dhya lólo adrélépi be ìndi adrélépi tá be k̃ínó lésè ni,
tàbvó mí dré tàle kòdhi ì gyăgya.

6 Tàko ko, móndyá bvò àdhya ì kutú tá ámi
móndyá lólo dhi kì kàrí, pròfétà kya be.
Dì nyànomvá dhi, mí fè àyi dré kàrí mvùle dhi
kòdhya,

ngóro dré kitswálé àyi sè dhi tìni.»

7 Gò má dré kulí apfòlepi àlètàrí lésè dhi nì yìzo
tàá dhi:

«Áyíya, Mírì Gìká rìnyí líyí ro nì,
tàbvó mí dré tàle dhi ì bàti ìndì gyǎgya!»

8 Gò ángéló nì su dré lizo ngá àyi kópò le dhi
nì kutú kítú mi. Dì kítú nda dré rìnyí kisúzó
kitswázó mómí kì ndrì àyi àtsí sè. 9 Dì àtsí kàdrì
kítú àdhya nda dré móndyá títí dhi kì ndrìzo gò,
ì dré Gìká adrélépi rìnyí íbe kizà nda ì drìle dhi
nì rú lodházó. Dì, ì ladzá tá àyikya àyi kì togó
Gìká nì lindrì bhàzo dhi ko.

10 Gò ángéló nì nzi dré lizo ngá àyi kópò le dhi
nì kutú kà'wá àtrá nì lírìrà òpì àdhya dri. Dì
akódhì nì òpì dré atsázó tìnìmvá ro. Gò móndyá
bvò àdhya ì dré adrézó àyi kì làdra títí ngáaswa
dré. 11 Gò ì dré Gìká bhù na dhi nì lodházó àyi kì
ngáaswa dré ìndì làzì àyi rú dhi ì dré. Dì, ì ladzá
tà àyikya àyi kì togó tà kònzì ì dré tá 'òle dhi kì
tà sè ko.

12 Gò ángéló nì nzi-drì-àlo dré lizo ngá àyi
kópò le dhi nì kutú yìandre gú adrélépi òle rú
be Yùfùràtè dhi na. Dì yìandre nda dré sèzo
akílé títí, láti kàdréró ngbo ópí kàdrì adrèbhá
tà 'òle angalé kítú dré apfòrà lésè dhi ì dré be
dhi bvó. 13 Gò má dré tirí kònzì na làsú be
kòtrátrá tìni dhi kì nòzo apfòrà'a nì máláwú gú
dhi sílèsè, kà'wá àtrá sílèsè, ìndì pròfétà kìnzo

ro dhi sílésè.* ¹⁴ Ayi nda i, tirí kònzi adrèbhá tà líndrìga ró dhi ki 'o dhi 'i. I adrè lìle ópí kàdrì bvò wáyi 'ásè dhi ki kimó kitswálé àdzú bhu kítú kàdrì Gìká rìnyí líyí àdhya tú.

¹⁵ «Mì yi rè ká! Má ni atsa ngbõ ró kùgú tíni! Kólénzé ni adrè dhya dra adrélépi támìga dri, adrélépi áyi kítá ki likí, kòlìró bvólíí ro ko, à kònòró akódhi ni kanyò ko dhi dré.»

¹⁶ Gò tirí kònzi nda ì dré ópí kàdrì bvò àdhya ki kimózó àyi ki sòdá íbe, àrà rú zìle Èbèrè ti sè Aràmàgèdò dhi na.

¹⁷ Gò ángéló ni nzi-drì-rì dré lìzo ngá áyi kópò le dhi ni kutú lyá na. Di kúlí 'u'ù dhi dré apfòzo tépelò lésè, ìndì lirírà òpì àdhya lésè, tàá dhi: «Tà títi dhì ì 'o ru kitswálé dre!» ¹⁸ Di bhù dré ngàzo adrélé lagulé, kpòrò dré adrézó ndròle, bhù dré adrézó tadílé gò, kàdikàdi kàdrì dhi dré bvò kosézó rìnyí sè. Kàdikàdi kàdrì làsú be kònìni dhi atsa tá bvò dri tàdzí rè ko, kidhólé lókyá móndí ki bhàzo dhi sè, atsálé lókyá nda 'á.

¹⁹ Di bhàandre kàdrì dhi dré lajòzo ru lanzí 'a be na gò, bhàandre sùrú títi bvò dri dhi kya ì dré arízó nyñnyi. Di Gìká tivì tá tàkonzì Bàbìlónà kàdrì àdhya i ko. Fè bhàandre nda dré kópò gàlepi vínò áyi kombà kàdrì àdhya sè dhi mvùle.

²⁰ Kàdikàdi nda sè dhi, tùrù títi dhì ì dré lapázó gò, à dré gòzo véle kòngó ki no ko. ²¹ Gò fí andre dré adàzo bhù lésè móndí i dri. Lò'wa àlo àlo títi nda ì lanzí tá ànyíànyí kíló nyadhi-rì-drì-nzi. Di

* **16:13** 16:13 «Pròfèta kinzò ro» kònìdhi, kà'wá àtrá àzya apfòlepi bvò lésè, tà ni ni tàzo 13:11-15 na dhi 'i. A kònò kpà 19:20; 20:10.

móndyá bvò àdhya ì dré Giká ni lodházó, kizà ì dré tá adrélé nyàle fí nda sè dhi sè. Tàko ko, kizà nda tá kàdrì lavulé.

17

Tòkó zàràbhù ì kà'wá àtrá be dhi

¹ Gò ángéló nzi-drì-rì adrébhá tá kópò nzi-drì-rì dhi ìbe nda ki àlo dré alìzo tàá má dré dhi: «Mí alì, má kòtadháró mí dré ngalè à ni tà ño tòkó zàràbhù kàdrì adrélépi lirílé yìandre bí dhi ì drìsè dhi dri ngíni ya dhi. ² Opí kàdrì bvò àdhya ì fè tá àyi adrélé ndòtò tà 'o tòkó nda be. Móndyá bvò àdhya ì mvu tá vínò akódhi ni ndòtò tà àdhya gò, vínò nda dré àyi ki tsìzo.»*

³ Gò ángéló nda dré áma dòzo Tirí Lólo ni rìnyí sè lizo má be duku na. Kònàle dhi, má dré tòkó àlo dhi ni nòzo adrerà'a lirílé kà'wá àtrá kika dhi dri. Kà'wá àtrá nda tá drì ìbe nzi-drì-rì, ìndì ko'yá ìbe mudrì. Akódhi rúsè wáyi dhi, à tisì tá rú adrézó Giká ni lodhá dhi ì. ⁴ Tòkó nda asó tá í rú kítá làgí kyàkyà kika ryarya dhi ì, àyi 'òzo avélé órò sè, kírà làgí kyàkyà dhi ì sè, ìndì màyìkà rú be pérelè dhi ì sè. Ru tá í dríga kópò ledélé órò sè, gàlepi tà wáyá adrélé gàle gágà dhi ì sè bí, ìndì àyi ndòtò tà sè bí dhi. ⁵ Akódhi ni kándragá 'á dhi, à tisì tá rú àndu ni ni zùzo dhi. Rú nda tá rú kònìdhi 'i: «Bàbìlónà kàdrì, tòkó zàràbhù ki andre, ìndì tà wáyá bvò àdhya adrélé gàle gágà dhi ki andre.» ⁶ Dì má dré nòzoá dhi, tòkó nda mvu tá móndyá lólo Giká àdhya ki kàrì gò, kàrì nda dré akódhi ni tsìzo. Àyi nda ì tá móndyá

* 17:2 17:2 A kònò Yèrèmiyà 51:7, 13; Esáyà 23:17.

Yésu ni tà longóbhá gò àyi ki tupfúzó todràle dhi 'i. Má kònò tòkó nda dre dhi, áma líndrí dré gazo bhwäbhwa.

⁷ Gò ángéló nda dré tàzoá má dré dhi: «Ámi líndrí ga àdho tà sè? Má ni tòkó kòdhi ni tà lùzu ró dhi ni àndu ngi mí dré, túmání kà'wá àtrá adrélépi akódhi ni todó, adrélépi dri íbe nzi-drì-rì ìndì ko'yá íbe mudrí dhi àdhya be. ⁸ Kà'wá àtrá mí dré nòle nda tá kínó be, di nyànomvá dhi, akódhi yókódhó. Di, a ni dra go apfòle bhú kùdù àko dhi lésè gò, lile dràdrà kisú. Mòndyá títi bvò àdhya, àyi ki rú tisìzo búkù lídrì àdhya na ko kidhólé bvò ni bhàma lésè dhi ki líndrí ki ga bhwäbhwa, lókyá ì dré dra kà'wá àtrá nda ni nòzo dhi 'á. Tàko ko, akódhi nda tá kínó be gò, adrélé nyànomvá yókódhó. Di a ni dra go apfòle.

⁹ Lè à kàdré tògyá íbe kitswázó tà kòni ki àndu ni. Kà'wá àtrá ni drì nzi-drì-rì nda i, kòngó nzi-drì-rì tòkó nda dré adrézó lírìlé drìásà dhi 'i. Drì nda i kókpà ópí kàdrì nzi-drì-rì dhi 'i. ¹⁰ Ayi nda i kòfalé dhi, ópí nzi dhi ki tà akí dre. Ópí ni nzi-drì-àlo adré ína òpì nya nyànomvá. Ópí ni nzi-drì-rì atsá rè ko. Di, lókyá dré dra atsázó dhi sè dhi, a ni ngbà 'í òpì nya lókyá tsà sè. ¹¹ Kà'wá àtrá adrélépi tá kínó be gò, adrélé nyànomvá yó nda ína ópí ni nzi-drì-na 'i. Akódhi àyi nzi-drì-rì nda ki àlo 'i. Di a ni lí dràdrà kisú.

¹² Ko'yá mudrí mí dré nòle nda i, ópí kàdrì mudrí kidhóbhá rè òpì nya ko dhi 'i. Di, ì ni àyikya rìnyí kisú kitswázó òpì nya kà'wá àtrá nda be ngbà 'í sáà àlo. ¹³ Ì ni ru yi togó àlo sè, àyi ki rìnyí adrézó òpì nya dhi ni fèzo wáyi kà'wá àtrá

nda drígá. ¹⁴ Dì ì nì àdzú bhu Kábilígyà Mvá be gò, Kábilígyà Mvá nda dré àyi ki lavúzó. Tàko ko, akódhi mírì ki Mírì 'i, ìndì ópí ki Ópí 'i. Akódhi nda túmání akódhi nì lebèbhá dré zìle, dré azilé, ìndì dré kitswálé ka'ìle dhi ìbe dhi ki àyi nda ki lavú.»

¹⁵ Àngéló nda gò tàá má dré dhi: «Yíandre bǐ mí dré tòkó zàràbhù nì nòzo adrérà'a lírìlé dríàsà nda ì, móndí lizólìzo angábhá mónnya títi ì lésè, sùrú títi ì lésè, ìndì ti títi ì lésè dhi 'i. ¹⁶ Kà'wá àtrá ì ko'yá mudrí nì ìbe mí dré nòle dhi ki togó kònzi bha tòkó zàràbhù nda rú. Ì nì akódhi nì ngá topá drígàsà títi, akódhi nì tayízó bvólíí ro. Ì nì akódhi nì zǎ nya gò, akódhi nì zàzo vèle àtsí sè. ¹⁷ Tàko ko, Gíká nì lovó bha àyi ki togó na, ì kò'oró tà dré kisùle 'òle kínó lésè dhi be dhi bvó. Ì nì ru yi togó àlo sè, àyi ki rǐnyí adrézó òpì nya dhi nì fèzo kà'wá àtrá nda drígá, tsàle lókyá tà Gíká dré tàle dhi ì dré dra ru 'òzo kitswálé títi dhi 'á. ¹⁸ Tòkó zàràbhù mí dré nòle nda, bhàandre kàdrì adrélépi òpì nya ópí kàdrì bvò àdhya ì dri dhi 'i.»

18

Bhàandre Bàbilónà àdhya nì dhèma

¹ Amvolásà dhi, má dré ángéló àzya nòzo adrérà'a asilé bhù lésè. Akódhi nda tá rǐnyí ìbe kàdrì. Lagulagu nì adré tá ngá kazá bvò drìsè títi. ² Gò dré yòzoá kúlí 'u'ù sè dhi:

«Dhe dre! Bàbilónà kàdrì dhe dre!

Bhàandre nda atsá vélé bhà tirí kònzi kya ró.

Atsá kpà àrà tirí kònzi ì dré adrézó àyi ki zu lána dhi ró,

ìndì àrà àrí tíí ìndì kà'wá tíí ndĩ ró adrélé gàle
gàgà dhi ì dré adrézó àyi kì zu lána dhi ró.

³ Tàko ko, sùrú tíí bvò dri dhi ì mvu tá vínò
akódhi nì ndòtò tà àdhya gò, vínò nda dré
àyi kì tsìzo.

Ópí kàdrì bvò àdhya ì fè tá àyi ndòtò tà 'o tùmání
akódhi be.

Ngá lagíbhá bvò àdhya ì atsá tá ngábhá kàdrì ì ró
akódhi nì ngá làgí kyàkyà zyandre ró dhi
ì sè.»

⁴ Gò má dré kúlí àzya apfòlepi bhù lésè dhi nì
yïzo tàá dhi:

«Áma mónyá ì, mì kàpfò bhàandre nda lésè,
mì kò'oró tàkonzì tùmání akódhi be ko,
mì kònyaró kpà kizà kàdrì dré dra nyàle dhi ì
ko.*

⁵ Tàko ko, akódhi nì tàkonzì ì ga bvò na bĩ atsálé
byá bhù 'a gò,

tà kònzì dré 'òle dhi ì dré agázó Gĩká léna.†

⁶ Dì mì kòlogó tà akódhi dré tà dré 'òle dhi ì tí.

Mì kòlogó drá tà dré 'òle dhi kì vúdrì vésè be rĩ.

Mì kòdà akódhi nì kópò na ngá kònzì dré dàle
móndí àruka ì dré dhi vésè be rĩ.‡

⁷ Mì kòfè akódhi dré ngáaswa ì kizà be,

ngóro dré rúku fèle ngá làgí kyàkyà dhi be áyi
tàndì dré dhi tíni.

Akódhi adré kisùá áyi togó na dhi: <Má adré lĩrĩlé
kònwa ópí kàdrì tòko ró.

* **18:4** 18:4 A kònò Esáyà 48:20; Yèrèmíyà 50:8; 51:6, 45. † **18:5**
18:5 Kidhoma 18:20-21; Yèrèmíyà 51:9. ‡ **18:6** 18:6 Longó ì
137:8; Yèrèmíyà 50:29.

Ma tàyítokó 'i ko. Má kitswá mána àwó ngo tàdzí ko.»⁸

⁸ Di ásà dhi, kizà kàdrì kòni ki atsá akódhi dri kítú àlo sè: dràdrà, tongotongo ìndì kàràbhò.

A ni akódhi ni za vèlè àtsí sè,
àngyá ko, Mírì Gíká adrélépi akódhi ni tàbvó ta rìnyi ró.»

⁹ Opí kàdrì bvò àdhya àyi ki febhá ndòtò tà 'o akódhi be ìndì ngá làgí kyàkyà ki kisú akódhi be dhi ì kònò akódhi ni vevè ni àtsíkà dre dhi, ì ni àwó ngo, adrézó tongolé akódhi ni tà sè. ¹⁰ I ni àyi ki totó lará ro tirì dré, ìndì akódhi ni ngáaswa dré, adrélé tàá dhi:

«Kizà! Kizà ámi ngá 'i, mi Bàbìlónà, bhàandre kàdrì ìndì rìnyi ró ni!

Tàko ko, à nò tà mí dri, àkò sàà àlo akí rè ko dhi 'á!»

¹¹ Ngá lagíbhá bvò àdhya ki kpà àwó ngo, adrézó tongolé akódhi ni tà sè. Tàko ko, dhya kitswálépi gòlè àyi ki ngá gí dhi vélé yókódhó.

¹² A gí tá àyi nda i drígàsè: órò, àrezá, kírà làgí kyàkyà dhi i, màyìkà rú be pérelè dhi i, kítá ledélé lénè sè ìndì sòwá sè dhi i, kítá làgí kyàkyà kika ìndì kika ryarya dhi i, fa twátwa tàdzí be dóro dhi i, ngá twátwa ledélé lèwá sí sè dhi i, fa làgí kyàkyà dhi i, ngá ledélé bòrónzè sè, aya sè, ìndì kírà rú be máreberè dhi sè dhi i, ¹³ kánélè, màlási twátwa tàdzí be dóro dhi i, màlási ledélé mírè sè dhi, béndélé, vínò, òlívè dò, ngánò fónδρο, ngánò lò'wa, tí i, kábilígyà i,

§ 18:7 18:7 Esáyà 47:7-9.

dòngí i, tàmbàmbírì dòngí ì dré adrélé sèle dhi i, tsàle ndìndì màràbà i, àyi kì lídrì íbe.

¹⁴ Ayì nda kì tàá dhi: «Ngá tíí mí dré tá lovó nì kì bhàzo dhi ì lapá mí drígàsè dre. Àmì ngá tíí làgí kyàkyà avébhá tò dhi ì akí mí rúsè dre. Mí kitswá tàdzí gòle àyi kì kisé ko.»

¹⁵ Ngá lagíbhá atsábhá ngábhá kàdrì ì ró bhàandre nda sè dhi kì àyi kì totó lará ro tírì dré, ìndì akódhi nì ngáaswa dré. Ì nì àwó ngo, adrézó tongólé akódhi nì tà sè, ¹⁶ adrézó tàá dhi: «Kìzà! Kìzà bhàandre kàdrì nì ngá 'ì!

Akódhi tosó tá í rú kítá lénè sè dhi ì kítá làgí kyàkyà kika ìndì kika ryarya dhi íbe, àyi 'òzo avélé órò sè, kírà làgí kyàkyà dhi ì sè, ìndì pérelè ì sè.

¹⁷ Dì akódhi nì ngá tíí zyandre ró nda ì akí drígàsà, àkò sàà àlo akí rè ko dhi 'á!»

Bwátù todóbhá i, àyi kì kàdrì tíí dhi i, móndyá tíí bwátù ì dré adrélé dòle yìandre mǐsè dhi i, ìndì móndyá tíí adrébhá ngá kisé yìandre nì tà sè dhi íbe dhi kì àyi kì totó lará ro bhàandre nda rúsè. ¹⁸ Ì kònò akódhi nì vevè nì àtsíkà dre dhi, ì nì yòá dhi: «Bhàandre àzya kàdrì akódhi tíni dhi tàdzí yókódhó!» ¹⁹ Ì nì tàpfulíndrì lomvó todàle àyi drìna, adrézó àwó ngo, adrézó tongólé, adrézó yòá dhi:

«Kìzà! Kìzà bhàandre kàdrì nì ngá 'ì!

Móndyá tíí bwátù todóbhá yìandre mǐsè dhi ì atsá tá ngábhá kàdrì ì ró akódhi nì ngá zyandre ró dhi ì sè.

Dì akódhi nì ngá akí tíí, àkò sàà àlo akí rè ko dhi 'á!

20 Ami bhù na ni i, mì kòlenzé tà atsálépi akódhi rú dhi sè wà!

Ami, móndyá lólo Gìká àdhya i, àpóstolò i pròfétà ìbe ni i, mì kòlenzé wà!

Tàko ko, Gìká tà akódhi ni tàbvó, tà kònzi dré 'òle àmi rú dhi ki tà sè dre!»

21 Gò ángéló àlo rĩnyi ró dhi dré kírà gú lanžilepi kírà kàdrì adrézó ngá 'i dhi pí dhi ni dòzo bhèle yĩandre na gò, tàzoá dhi:

«Gìká ni kókpà Bàbìlónà, bhàandre kàdrì ni bhe rĩnyí sè kònini gò,

gòzo véle akódhi ni kisú tàdzí ko.

22 A kitswá gòle véle longó yi mí léna tàdzí ko, gba kàdré kùdhí sè yà, kúlí sè yà, fírílí sè yà, kó ngalè gòká sè yà dhi.

A kitswá gòle véle àzì 'obhá twátwa dhi ki àlo kisú mí léna tàdzí ko.

A kitswá gòle véle kírà adrézó ngá 'i dhi ni kpòrò yi mí léna tàdzí ko.

23 Tálà ni ngádra kitswá gòle véle ngá kazá mí léna tàdzí ko.

A kitswá gòle véle tòkó líyí ni kúlí yi tòkó àdhya be mí léna tàdzí ko.

Móndyá adrèbhá tá ngá lagí mí léna dhi i tá móndyá kàdrìkàdrì bvò àdhya 'i.

Ami kólé tà sè dhi, mí lití tá mína sùrú títi bvò dri dhi i.

24 A kisú tá kpà mí léna pròfétà ki kàrí móndyá lólo kya be,

ìndì móndyá títi tufúlé todràle bvò dri dhi kya be.»

19

Alèlúyà!

¹ Amvolásà dhi, má dré kúlí 'u'ù móndeí lìzólìzo dhi kya tìni dhi ní yìzo bhù na adrérà'a loyóá dhi:

«Àlèlúyà!

Tà adrézó móndeí kì tìdrí dhi, mìlanzìlanzì, rìnyí be dhi ì àma kì Gìkà àdhyà 'ì!

² Tàko ko, tàbvó dré adrélé tàle dhi ì bàti ìndì gyăgya!

Akódhi tà tòkó zàràbhù kàdrì móndeíà bvò àdhyà kì kizálépi àyì ndòtò tà sè dhi ní tàbvó dre. Zi kpà akódhi tí àyì màràbà kì kàrì dré kutulé dhi ní tà dre.»

³ Gò ì dré gòzo yòá dhi:

«Àlèlúyà!

Atsíka adrélépi apfòle akódhi vélésè dhi adrè mbàle kurú na kóná vésè kólyá!»

⁴ Gò bhàgo nyadhi-àlo-drì-su dhi ì ngá su lídrì ro dhi ìbe dhi, ì dré ledhézó àyì kì kórókó títì Gìkà adrélépi lírìlé lírìrà òpì àdhyà dri dhi kandrá, akódhi ní lindrì bhàzo, tàzoá dhi:

«Kàdré kònìni! Alèlúyà!»

⁵ Gò kúlí dré apfòzo lírìrà òpì àdhyà lésè tàá dhi:

«Mì kàdré àma kì Gìkà ní rú bha kùle, àmi, màràbà títì akódhi àdhyà ró adrèbhá akódhi ní ro ní ì, gba mì kàdré móndeí tàko 'ì yà, kó ngalè móndeí kàdrì 'ì yà dhi!»

⁶ Gò má dré gòzo kúlí móndeí lìzólìzo dhi kya tìni dhi ní yì, ngóro kòlyá kàdrì dhi ní kpòrò dré

adrélé ndròle dhi t́ni, ìndì bhù dré adrélé tadilé dhi t́ni. Kúlí nda adré tá tàá dhi:

«Àlèlúyà!

Tàko ko, Mírì àma kì Gìká r̄inyí líyí ro dhi adré áyi òpì nya!

⁷ Mà kàdré lenzélé lavulé, adrézó arí ìbe wà!

Mà kàdré m̄lantzìlanzì fe akódhi dré wà!

Angyá ko, lókyá Kábilígyà Mv́á dré dra làmó mòzo dhi kitswá dre.

Akódhi nì tòkó ledé kpà ì adrélé gànzi ró dhi dre.

⁸ A fè kpà drá kítá ledélé lénè sè kemve kpírìkpírì dhi dré asólé í rú dre.»

(Kítá ledélé lénè sè nda kòdhi adré tà gyăgya móndyá lólo Gìká àdhya ì dré 'òle dhi kì tà tadhá.)

⁹ Gò ángéló nda dré tàzoá má dré dhi: «Mí kòtisì kònìni: Kólénzé móndyá títi azilé gwányá Kábilígyà Mv́á nì làmó àdhya lé dhi ì dré!» Gò tàá má dré dhi: «Kòdhi ì kúlí bàti Gìká àdhya 'i.»

¹⁰ Dì má dré dhèzo akódhi pá, kitswálé akódhi nì lindrì bha. Dì, dré ìna tàzoá má dré dhi: «Mí 'o kònìni ko! Ma màràbà 'i ngóro mí t́ni, ìndì ámi adrúpi adrèbhá tròle tà bàti Yésu dré tadhále dhi rú dhi ì t́ni. Be ró dhi, mí kòbhà Gìká nì lindrì kòdhya! Tàko ko, tà bàti Yésu dré tadhále dhi adré pròfètà kì kodzó Gìká nì kúlí longó dhi nì.»

Dhya adrélépi l̄ir̄ilé dònjí kemve dhi dri dhi

¹¹ Gò má dré nòzoá dhi, bhù lanzí ru dre gò, dònjí kemve dhi dré apfòzo má kandrá. Dhya adrélépi l̄ir̄ilé dr̄iá dhi nì rú «Dhya kitswálépi adrélé ka'ìle togó wăyi sè dhi» ìndì «Dhya bàti». Adré tàbvó ta, adrézó kpà àdzú bhù tà gyăgya

sè. ¹² Akódhi ni mĩ adré tá kòle rĩnyi ró àtsí tĩni. Akódhi tá kùlá íbe bĩ í dri. A tisi tá akódhi rú, rú àndu ni ni nĩzo ko dhi. Ngbà 'í akódhi ni tàndi nĩ nĩ. ¹³ Akódhi asó tá í rú kánzò kàrì dré kutúzó ruá dhi. Akódhi ni rú «Giká ni Kúlí». ¹⁴ Sòdá zyandre bhù àdhya ì liri tá dònjí kemve dhi ì drĩsè gò, ì dré adrézó lile akódhi vèsè. Ƴ tosó tá àyi rú kítá ledélé lénè sè kemve kpírìkpírì dhi ì. ¹⁵ Akódhi sílèsè dhi, sápi lĩtsi dhi adré tá apfòle, kòkítswáró súrú títí bvò dri dhi ki togá ásà be dhi bvó. Akódhi ni òpì nya àyi dri kùtù aya ró adrélèpi àyi rĩnyi tadhá dhi sè.* A ni vínò lò'wa ki ató zwàle, àrà vínò lò'wa zwàzo, Giká rĩnyi líyí ro dhi ni kombà tadházó dhi na. ¹⁶ Akódhi ni kánzò nda rú, ìndì akódhi ni páandre rú dhi, à tisi tá akódhi ni rú kònì ì: «Ópí ki Ópí, ìndì Mírì ki Mírì.»

¹⁷ Gò má dré ángéló àlo dhi ni nòzo adrérà'a àyi totó kítú mi. Akódhi nda dré yòzoá kúlí 'u'ù sè àrì títí adrèbhá ngàle kuru sè dhi ì dré dhi: «Mì alì ru kimó gwányá kàdrì Giká àdhya lé, ¹⁸ kitswálé ópí kàdrì ki zǎ te, sòdá ki kàdrì kya íbe, sòdá kòmbá kya íbe, dònjí kya íbe, mónyá liríbhá àyi drĩsè dhi kya íbe, ìndì mónyá àruka títí mārábà ro, mārábà ro ko, móndí tàko ró, ìndì kàdrì ro dhi íbe.»

¹⁹ Gò má dré kà'wá àtrá nòzo, ópí kàdrì bvò àdhya íbe ìndì àyi ki sòdá zyandre íbe, adrérà'a ru kimó kitswálé àdzú bhu dhya adrélèpi lirílé dònjí dri nda be, ìndì akódhi ni sòdá zyandre íbe. ²⁰ Di, à dré kà'wá àtrá nda ni rùzo, tùmání

* **19:15** 19:15 A kònò 2:26-27; Longó ì 2:9.

pròfétà kinzò ro tà línдрíga ró dhi ki 'òlepi kà'wá nda kandrà dhi be. Tà línдрíga ró nda i sè dhi, pròfétà nda lití tá mónđyá tíті kà'wá àtrá ni àngì 'obhá lwàle àyi rú, adrèbhá kpà línдрì fe akódhi ni línдрí dré dhi nì. Gò kà'wá àtrá nda ni bhèzo lídrì ro pròfétà kinzò ro nda be, àtsí andre adrélépi kòle bàrúti be dhi na. ²¹ Di dhya adrélépi lirílé dòngí dri nda dré sòdá zyandre tíті nda ki togázó todràle sápi adrélépi tá apfòle í sílèsè dhi sè. Gò àrì tíті dhi ì dré àyi ki zǎ tèzo pìzo.

20

Kóná ngùlù-àlo dhi i

¹ Gò má dré ángéló àlo dhi ni nòzo adrérà'a asilé bhù lésè. Akódhi ru tá í dríga lífùngùlà mvá bhú kùdù àko dhi àdhya, nyìrì kàdrì dhi be. ² Gò dré ngàzo nì máláwú gú dhi ni ru 'ìle nyìrì sè, kàdréró bã na kóná ngùlù-àlo be dhi bvó. Akódhi nda, nì àku adrélépi tá be kínó lésè, adrélé rú zile Dzáborò ìndì Sàtánà dhi 'i. ³ Di ángéló nda dré akódhi ni bhèzo bhú kùdù àko dhi na, bhú nda ni ti atsúzó gǎgǎ lífùngùlà mvá sè gò, kikipàzoá, akódhi kòkítswáró gòle sùrú tíті bvó dri dhi ki lití ko, tsale kóná ngùlù-àlo nda dré akírà'a. Amvolásà dhi, adrè leá dhi, à kògò akódhi ni tri lókyá tsà sè.

⁴ Gò má dré lirírà adrézó òpì nya dhi ki nòzo. Mónđyá adrèbhá lirílé driásà dhi ì kisú tá rìnyí kítswázó tàbvó ta. Má dré kpà mónđyá tilíle sápi sè, ì dré tá Yésu ni tà longólé, ìndì Giká ni kúlí longólé dhi sè dhi ki línдрí nòzo. Ayi nda ì fè tá

àyikya lindrì kà'wá àtrá dré ìndì líndrí ni dré ko. Ì 'o tá kpà akódhi ni àngì lwàle àyi kì kándràgá ì 'àsè yà, kó ngalè àyi drígá yà dhi ko. Dì ì dré ngàzo dràdrà 'àsè gò, ì dré òpì nyàzo túmání Krísto be kóná ngùlù-àlo. ⁵ (Móndyá àruka títi dràbhá dre dhi ì nga rè dràdrà 'àsè ko, tsàle kóná ngùlù-àlo nda dré akírà'a.) Kòdhi vèsè ni àlo móndí ì dré ngàzo dràdrà 'àsè dhi 'i. ⁶ Kólénzé ni adré móndyá dra ngabhá dràdrà 'àsè lókyá nda sè dhi ì dré! Ayi nda ì lólo Gìká kandrá. Dràdrà ni rì ni rinyí kitswá tsàle àyi rú ko. Dì, ì ni adré kòwánà Gìká àdhya ìndì Krísto àdhya ì ró, adrélé òpì nya túmání akódhi be kóná ngùlù-àlo.

Sàtánà ni tà ni akima

⁷ Kóná ngùlù-àlo nda kàkí dre dhi, à ni Sàtánà ni atrì akódhi ni bã lésè. ⁸ Akódhi dré apfòzo lile sùrú títi ayíbhá bvò ni pá su dhi ì 'àsè dhi kì lití gò, àyi kì kimózó kitswálé àdzú bhu dhi bvó. A adré sùrú nda kì rú zi Gógà, ìndì Màgógà. Ì lizó ngóro sínyí yìandre mìle dhi tíni. ⁹ Dì àyi nda ì dré ngàzo lavulé bvò drìsè wáyi, lile àrà móndyá Gìká àdhya ì dré adrézó lána dhi ni gàrà kì kúrú. Àrà nda bhàandre Gìká dré lèle tò dhi 'i. Dì, àtsí dré ìna asízó bhù lésè àyi kì za vèle títi. ¹⁰ Gò Dzaborò àyi kì litílépi nda ni bhèzo àtsí andre adrélépi kòle bàrúti be dhi na, àrà tá kà'wá àtrá kì bhèzo pròfétà kinzò ro dhi be lána dhi na. Kònàle dhi, àyi kì rúbhá ni adré aswálé kítú be ìndì ngátsi be kóná vèsè kólyá.

Móndyá dràbhá dre dhi kì tàbvó tàma kùdù ro dhi

¹¹ Amvolásà dhi, má dré lirírà kàdrì kemve òpì àdhya ni nòzo, dhya adrélépi lirílé driá dhi be. Di bvò i bhù be dhi i dré lapázó dhya nda mìlésè gò, gòzo vélé àyi ki no ko. ¹² Gò má dré móndyá títi kàdrì ìndì tàko ró dràbhá dre dhi ki nòzo, adrérà'a àyi ki totó lirírà òpì àdhya nda kandrá. Di à dré búkù ki tinzìzo gò, búkù àzya lídrì àdhya ni nzìzo. Gò móndyá dràbhá nda ki tàbvó tàzo, ngóro àyi ki tà 'òle gò tisìzoá búkù nda i léna dhi i dré tá adrélé dhi tíni. ¹³ Yìandre 'o tá móndyá tá dràbhá í lé dhi i topfòle. Dràdrà i àrà dràbhá kya be dhi i 'o tá kpà móndyá tá dràbhá àyi lé dhi i topfòle gò, àyi àlo àlo títi dhi ki tàbvó tàzo ngóro àyi ki tà 'òle dhi i dré tá adrélé dhi tíni. ¹⁴ Gò dràdrà ki bhèzo àrà dràbhá kya be àtsí andre adrélépi kòle dhi na. Àtsí andre nda dràdrà ni rì 'i. ¹⁵ Di móndyá títi àyi ki rú tisìzo búkù lídrì àdhya na ko dhi ki bhèzo àtsí andre nda na.

21

Bhù tídhí ro dhi ìndì bvò tídhí ro dhi

¹ Amvolásà dhi, má dré bhù tídhí ro dhi ni nòzo bvò tídhí ro dhi be. Tàko ko, bhù àku i bvò àku be dhi i akí dre. Yìandre tá kpà vélé yókódhó. ² Gò má dré bhàandre lólo, Yèrusalémà tídhí ro dhi ni nòzo adrérà'a asilé Giká vélésè bhù lésè. A ledé tá bhàandre nda adrélé gànzi ró, ngóro tòkó áyi tosólépi aveave ró adrélé áyi agó ni letè lámó sè dhi tíni. ³ Gò má dré kúlí 'u'ù apfòlepi lirírà òpì àdhya lésè dhi ni yìzo tàá dhi: «Mì yi rè ká! Nyànomvá dhi, àrà Giká dré adrézó lána dhi móndí i kòfalé. Akódhi mo bhà adrézó túmání

àyì íbe. Í nì adré akódhì nì móndyá ì ró. Dì Gìká nì tàndì adrélépì túmǎní àyì íbe nda nì adré àyì kì Gìká ro. ⁴ A nì mǐndra tí tí dhi kì atrǐ àyì mǐlèsè. Dràdrà nì adré vélé yókódhó. Kizà, tongotongo, rúbháaswa be dhi kì kókpà adré vélé yókódhó. Tàko ko, tà àku akí dre.»

⁵ Dì dhya adrélépì lǐrǐlé lǐrǐrà òpì àdhya dri dhi dré tàzoá dhi: «Mì nò rè ká! Má adré tà tí tí dhi kì 'o atsálé tídhí ro!» Dré gòzo tàá má dré dhi: «Mí tisì tà kòdhi ì. Tàko ko, kúlí kòdhi ì kúlí bàti kitswálé ka'ìle togó wǎyì sè dhi 'i.»

⁶ Gò tàá dhi: «Tà tí tí dhi ì kitswá dre! Ma Álefà 'i, ìndì Omégà 'i. Ma tà tí tí dhi kì wáláká 'i, ìndì tà tí tí dhi kì kùdù 'i. Dhya adrélépì yǐ lovó íbe dhi dré dhi, má nì yǐ adrélépì angalé kidrǐ lídrǐ àdhya lésè dhi nì fe dré mvùle àngyá.

⁷ Dì dhya ángùdhi dra tà lavúlèpì dhi nì tà tí tí kòdhi kì kisú tàyǐlé ro. Má nì adré akódhì nì Gìká ro. Akódhì nì ína adré áma mvá ro. ⁸ Dì, kàdré ína móndyá tǐrì ró dhi kì tà sè, móndyá adrébhá áma ka'ì ko dhi íbe, móndyá adrébhá tà gàle gágà dhi kì 'o dhi íbe, móndyá adrébhá móndí pfu dràle dhi íbe, móndyá adrébhá ndòtò tà 'o dhi íbe, móndyá adrébhá kólé tà 'o dhi íbe, móndyá adrébhá gìká tàko kì lǐndrǐ bha dhi íbe, ìndì móndyá tí tí adrébhá kinzò ta dhi íbe dhi, àyì nda kì àrà nì adré àtsí andre adrélépì kòle bàrùtǐ be dhi na. Kòdhi dràdrà nì rǐ 'i.»

Yerúsalemà tídhí ro dhi

⁹ Gò ángéló nzi-drǐ-rǐ adrébhá tá kópò nzi-drǐ-rǐ gabhá kizà kùdù nzi-drǐ-rǐ dhi ì sè bíbi dhi íbe nda kì àlo dré alìzo tàá má dré dhi: «Mí alì, má

kòtadháro mí dré tòkó Kábilígyà Mvá dré mòle áyi tòkó ro dhi.» ¹⁰ Di dré áma dòzo Tírí Lólo ni rĩnyí sè bhàle kòngó àlo kàdrì mvumvù ro dhi drĩna. Dré má dré Yèrúsalémà, bhàandre lólo dhi ni tadházó adrérà'a asilé Giká vélésè bhù lésè. ¹¹ Bhàandre nda ga tá Giká ni mìlanzilanzì sè bĩ gò, adréle lagulé ngóro kírà làgí kyàkyà dhi dré adréle lagulé dhi tĩni. Adré tá lagulé ngóro kírà rú be dzáspè dhi tĩni, adréle tàratára ngóro krĩstálè tĩni. ¹² Bhàandre nda ni zèribà nzi tá nzĩnzĩ ìndì mvu tá mvumvù, adréle ti íbe mudrí-drĩ-rĩ. Ángéló mudrí-drĩ-rĩ dhi ì adré tá zèribàti nda ki líkí. Zèribàti nda ì rúsè dhi, à tisì tá Ísèrelè ànzi ki sùrú mudrí-drĩ-rĩ dhi ki rú. ¹³ Zèribàti nda ì kòfalé dhi, à tobhà tá na dhi ì kítú dré apfòrà lésè, na dhi ì kítú dré ndĩrà lésè, na dhi ì kurú lésè, ìndì na dhi ì tàbhu lésè. ¹⁴ Bhàandre ni zèribà nda totó tá ì pá mudrí-drĩ-rĩ kírà sè dhi ì dri. Kírà nda ì rúsè dhi, à tisì tá Kábilígyà Mvá ni àpóstolò mudrí-drĩ-rĩ dhi ki rú.

¹⁵ Ángéló adrélepi tá tà ta má be nda ru tá í drígá kòzó órò sè dhi, kitswázó bhàandre nda ni kàdrì tabhì, zèribà ni àdhya be, ìndì zèribàti ni kya be. ¹⁶ Bhàandre nda ni gàrà su dhi ki kàtswa tá títi kandra àlo, kàtswa ni tàli ni pí. Gò ángéló nda dré bhàandre nda ni tabhizo kòzó sè, kisúzóá dhi: kàtswa ni tá kílóméterè ngulù-rĩ-drĩ-kámá-su, ìndì kàdrì ni ì mvumvù ni be dhi ì tá kpà kandra àlo. ¹⁷ Di dré kpà zèribà nda ni tabhizo: mvumvù ni tá méterè nyadhi-na-drĩ-nzi-drĩ-àlo. Kòdhi ángéló adré tá ngá tabhì méterè móndí ì dré adrézó ngá tabhì ásà dhi sè. ¹⁸ A tobhà tá zèribà nda kírà rú be dzáspè dhi

sè, bhàandre nda ni tobhàzo órò tsèrèlè adrélépi tàratára krístalè t́nì dhi sè. ¹⁹ A ledé tá bhàandre nda ni zèribà ni pá i kírà twátwa làgí kyàkyà dhi i sè. A ledé tá pá ni ni àlo dzáspè sè, rì ni sàfirè sè, na ni àgátè sè, su ni èmèròdè sè, ²⁰ nzi ni sàrùdòníkisì sè, nzi-drì-àlo ni sàrùdùwánè sè, nzi-drì-rì ni krìsòlìtè sè, nzi-drì-na ni bèrìlè sè, nzi-drì-su ni tòpázè sè, mudrì ni krìsòpùràzè sè, mudrì-drì-àlo ni tùrùkwázè sè, ìndì mudrì-drì-rì ni àmètístè sè. ²¹ A ledé tá zèribàti mudrì-drì-rì nda i pérelè i sè: àyi àlo àlo títí dhi i pérelè àlo sè. A ledé tá bhàandre ni láti andre órò tsèrèlè adrélépi tàratára krístalè t́nì dhi sè.

²² Má nò tá tépelò bhàandre nda na ko. Tàko ko, Mírì Giká rìnyí líyí ro dhi túmánì Kábilígyà Mvá be dhi i, bhàandre nda ni tépelò 'i. ²³ A kitswá ngádra kítú àdhya yà, kó ngalè mbà àdhya yà dhi ni lovó bha ngá kazá bhàandre nda léna dhi ko. Tàko ko, Giká ni lagulagu adré ina ngá kazá lána dhi nì, ìndì Kábilígyà Mvá akódhì ni tálà 'i. ²⁴ Súrú títí dhi kì atsí ngádra bhàandre nda àdhya 'ásè. Ópí kàdrì bvò àdhya kì kpà fì lána àyi kì m̀lanzìlanzì be. ²⁵ A kitswá tàdzí bhàandre nda ni zèribàti kì asé ìndró sè ko. Angyá ko, ngátsi nì adré kònàle yókódhó. ²⁶ Súrú títí dhi kì fì bhàandre nda léna àyi kì m̀lanzìlanzì be, ìndì àyi kì lindrì be. ²⁷ Dì, ngá àlo ndì ró dhi kitswá tàdzí fìle lána ko. Dhya adrélépi tà gàlè gàgà dhi ni 'o yà, kó ngalè adrélépi tà 'o kinzò sè yà dhi kitswá kpà tàdzí fìle lána ko. Ngbà 'í mónnyá àyi kì rú tisizo Kábilígyà Mvá ni búkù lídrì àdhya léna dhi kì fì lána dhi àyi.

dre dhi, má dhe tá ángéló tà nda ki tadhálepi má dré dhi pá, kitswále akódhi ni lindrè bha. ⁹ Di, dré ina tàzoá má dré dhi: «Mí 'o kònini ko! Ma màràbà 'i ngóro mí tìni, ámi adrupi pròfètà ro dhi i tìni, ìndì mónnyá títi adrèbhá kúlí búkù kònìdhi lé dhi ki líkí dhi i tìni. Be ró dhi, mí kòbhà Giká ni lindrè kòdhya!»

¹⁰ Gò tàá má dré dhi: «Mí kòlosó kúlí pròfètà àdhya tisìle búkù kònìdhi lé dhi i móndí i dré ko. Tàko ko, lókyá atsa ànyì dre. ¹¹ Lè dhya ángùdhi adrélèpi tà kònzi 'o dhi, kògò ina adrélè tà kònzi 'o. Dhya adrélèpi ndòtò tà 'o dhi, kògò ina adrélè ndòtò tà 'o. Dhya adrélèpi tà gyàgya 'o dhi, kògò ina adrélè tà gyàgya 'o. Dhya adrélèpi lólo dhi, kògò ina áyi fe adrélè lólo.»

¹² Yésu adrè tàá dhi: «Mì yi rè ká! Má adrè alìle mbèlè! Má ni alì áma làgí múrúngú be, kitswále tà logó móndí àlo àlo títi dhi i dré tà ì dré 'òle dhi i tí. ¹³ Ma Àlefà 'i, ìndì Omégà 'i. Ma dhya drèdrè dhi 'i, ìndì dhya kùdù dhi 'i. Ma tà títi dhi ki wáláká 'i, ìndì tà títi dhi ki kùdù 'i.»

¹⁴ Kólénzé ni adrè mónnyá adrèbhá àyi ki kánzò ki dzi dhi i dré! Ayi nda ki kitswá file bhàandre nda na zèribàti i 'àsè, adrélè fa adrélèpi lídrè fe dhi ni lò'wa nya dhi àyi. ¹⁵ Di, kàdré ina mónnyá kònzi ki tà sè, mónnyá adrèbhá kólé tà 'o dhi íbe, mónnyá adrèbhá ndòtò tà 'o dhi íbe, mónnyá adrèbhá móndí pfu dràle dhi íbe, mónnyá adrèbhá giká tàko ki lindrè bha dhi íbe, ìndì mónnyá títi adrèbhá kinzò tà le 'òle dhi íbe dhi, àyi nda ki adrè bhàandre nda ni kivi na.

16 «Ma, Yésu, má mù áma ángéló kitswálé tà kòdhi kì longó tíí àmi adrèbhá Èkèlézyà ì 'àsè dhi ì dré. Ma dhya angálépi Dàwídi ní kómvo lésè dhi 'i, ìndì akódhi ní toyó 'i. Ma kpà nzàgó adrélépi kòle drùbhì sè dhi 'i.»

17 Tirí Lólo ì tòkó adrélépi 'òle mòle dhi be dhi, ì adrè tàá dhi: «Mí kàlì wà!» Dhya ángùdhi adrélépi tà kòdhi kì yi dhi kòtà kpà dhi: «Mí kàlì wà!» Lè dhya ángùdhi adrélépi yí lovó íbe dhi kàlì. Dhya adrélépi yí le mvùle dhi kòdo yí adrélépi lídrì fe dhi mvùle àngyá.

18 Ma, Yòwánì, má adrè mónnyá tíí adrèbhá kúlí pròfétà àdhya búkù kònìdhi lé dhi kì yi dhi kì kodzó, adrézó tàá dhi: Dhya àlo kògò tà àzya bha kúlí búkù kònìdhi lé dhi ì dri dhi, Gíká ní kókpà kizà kàdrì tà ní kì tisìzo búkù kònìdhi lé dhi kì bha akódhi nda dri. 19 Dhya àlo kòtingá tà àlo kúlí pròfétà àdhya búkù kònìdhi lé dhi ì drìsè dhi, Gíká ní kókpà tà tani tà ní kì tisìzo búkù kònìdhi lé dhi kì tingá akódhi nda drìsè. Akódhi kitswá ína fìle bhàandre lólo dhi na ko. Kitswá kpà fa adrélépi lídrì fe dhi ní lò'wa nya àlomvá ko.

20 Dhya adrélépi tà kòdhi kì longó dhi adrè tàá dhi: «Ayíya, má adrè alìle mbèlè!»

Kàdré kònìni! Mírì Yésu, mí kàlì wà!

21 Mírì Yésu ní togó tani kàdré àmi íbe tíí!

BÚKÙ TÀ TĪDHĪ//RU YÌZO DHĪ ADHYA
Logoti (Logo): BÚKÙ TÀ TĪDHĪ//RU YÌZO DHĪ ADHYA
New Testament

copyright © 2015 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Logo

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-11-18

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source
files dated 29 Jan 2022

942af0a0-42ea-5477-8f1a-fed39823f32b